Henki & elämä

Ruualla ei leikitä

Jyväskylän seurakunnan lehti

22.9.2017 ▪ numero 14

Valomies nauttii pimeästä
▶ sivu 3

Pyhään törmää ostoksilla
▶ sivu 4

Jussin sairaus pysäytti koko elämän
▶ sivut 6–7

Pääkirjoitus

Salonkikelpoiset sairaudet

Masennusdiagnoosin saanut ihminen odottelee pääsyä psykiatrin vastaanotolle lähes puolitoista kuukautta. Ne ovat pitkiä viikkoja. Jaksanko tänään nousta sängystä, jos jaksan, jaksanko tänään peseytyä. Jos ruokahalua on vielä jäljellä, jaksanko tänään laittaa ruokaa. Ennen kuin niin pitkälle on päästy, pitää ehkä jaksaa käydä kaupassa. Voi olla, että näin monta jaksamista on yhdelle päivälle liikaa vaadittu. Ja huomenna pohdin samaa. Ja ylihuomenna. Ja sen jälkeen.

Masennushäiriöt ovat Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan yksi suurimmista kansanterveysongelmistamme kaikki sairaudet mukaan lukien. Luvut ovat hurjia. Mielenterveysseuran mukaan viime vuonna työkyvyttömyyseläkkeen saajista noin puolella oli päädiagnoosina mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriö.

Mielenterveysongelmien kanssa täytyy päästä säällisessä ajassa hoitoon. Olisi järjetöntä makuuttaa verta vuotavaa ihmistäkään kotinurkissa viikkotolkulla odottamassa hoitoon pääsyä. Rahasta puhuminen tekee yleensä asian ymmärrettäväksi, joten puhutaanpa siitä. Yhden aikuisen itsemurhan yhteiskunnallinen kustannus on Mielenterveysseuran mukaan keskimäärin kaksi miljoonaa euroa. Yhden itsemurhan ehkäisyn on puolestaan arvioitu maksavan 20 000–40 000 euroa.

Yksi suurimpia esteitä mielenterveysongelmien järkevälle hoitamiselle on, että niistä puhuminen on edelleen vaikeaa. On ihan ok kertoa migreenistään, syövästään tai viisaudenhampaan poistamisesta. Suonikohjuleikkaus ja kuukautiskivutkin ovat arkistuneet. Mielenterveyden ongelmien kanssa on toisin, siitäkin huolimatta, että ne ovat tuttuja varsin monelle. Mielenterveysseuran arvion mukaan joka toinen suomalainen kokee elämänsä aikana jonkin mielenterveyden häiriön.

Tässä lehdessä suunsa avaa skitsofreniaan sairastuneen pojan äiti. Kun poika opintojensa loppumetreillä muuttuukin tulevasta diplomi-insinööristä mielenterveyspotilaaksi, edessä on tiukka paikka. Pieni kuolema, kuvaa äiti. Surua ja tuskaa ei helpota, jos sairastumisen laadusta pitää vaieta. Häpeä lisää sekä sairastuneen että hänen lähipiirinsä taakkaa. Mielenterveysongelmien on syytä päästä salonkikelpoisten sairauksien joukkoon.

Marjo Rönnkvist
päätoimittaja

Henki & elämä

Kannessa: Marttaliiton pääsihteerin Marianne Heikkilän mukaan suuri osa suomalaisista elää ruokakuplassa.

Kuva: Hannu Jukola

Tapetilla

Alas tasalukujen tyrannia

KAARINA HEISKANEN teksti
SIRPA KOIVISTO kuva

Tänä vuonna olen päättänyt päästä eroon kiusallisesta tavasta laittaa herätyskello soimaan tasalukujen kohdalla. Kello 5.45. Kello 6. Kello 6.15. Ihan niin kuin muita kellonaikoja ei olisi olemassa.

Olen treenannut tasaluvuista eroon pääsemistä kovasti. Kyllä tuntuu rennolta, kun työaamuina kännykkä hälyttää esimerkiksi kello 6.03. Siitä onkin tovi aikaa torkuttaa, esimerkiksi kello 6.15 asti. Ei kun kello 6.14, koska nyt piti välttää tasalukuja. Heti herättyä on niin raikkaan boheemi olo.

Tapaamisia olen alkanut sopia aina vähän yli tasan. Tai vaille. Kuten vaikka kello 17.03 tai 16.41. Kiva mennä treffeille ja hehkuttaa, että minulla on uusi rento ote elämään.

Kauppojen hedelmä- ja vihannesosastolla olen keräillyt ostoksiani aina kaksin, nelin tai kuusin kappalein. Nyt tuli loppu parillisten lukujen tyrannialle! Ottaisinko kolme omenaa?

Viisi omenaa. Minuahan eivät numerot hallitse!

No äh... nyt pitää kaivaa repusta Suuri symbolikirja ja tarkistaa, mitä numero kolme tarkoittaa. No sehän symboloi menneisyyttä, nykyisyyttä ja tulevaa. On myös hyvä muistaa, että värit, jotka värähtelevät harmonisesti kolmen kanssa ovat kaikki syksyn sävyt kuten keltainen ja poltettu oranssi, ruosteen ruskea, turkoosi ja taivaansininen. Pyhä Kolminaisuus.

Ei, nyt meni liian vakavaksi. Jos sittenkin viisi omenaa. Pikainen googlaus kertoo, että se merkitsee rikkautta, kasvua ja suvunjatkamista. Tai sitten toisaalta itsen uudelleen tuottamista materiaalisessa maailmassa.

Ja sama arpominen perunoiden, sipulien, banaanien ja muiden kanssa. Tosi rento meininki, paitsi että vietän nykyään hedelmä- ja vihannesosastolla noin kaksi tuntia päivässä. Ei kun kaksi tuntia ja 11 minuuttia. Voin suositella kaikille, jotka haluatte ylittää rajojanne.

Ronja Kovasen tapahtumatärpit

1 Naisten Pankin juhlakonsertti 24.9. klo 16, Keltinmäen kirkko. Dixie Harlem Band ja Jonna Ortju. Musiikki on lähellä sydäntä ja parastahan se on livenä. Oman kylän solistia Jonnaa kuuntelee mielellään.

2 Valon naulat -avajaistapahtuma pe 29.9. klo 19 Kaupunginkirkko. Taide ja valokuvaus ovat mielenkiinnon kohde ja näyttelyissä on rauhoittavaa käydä. Voittajan kuvat kiinnostavat eniten.

3 Virtailta to 28.9. klo 18 Yliopistonkatu 26 B. Ilta nuorille aikuisille. Lähemmäs Jumalaa opetuksen, iltapalan, musiikin & yhdessäolon merkeissä. Mahdollisuus tavata uusia ihmisiä hyvän meiningin merkeissä.

Mihin tapahtumaan sinä tulisit? Valitse omasi sivuilta 12–15. Ronja Kovasen haastattelu sivulla 16.

Down

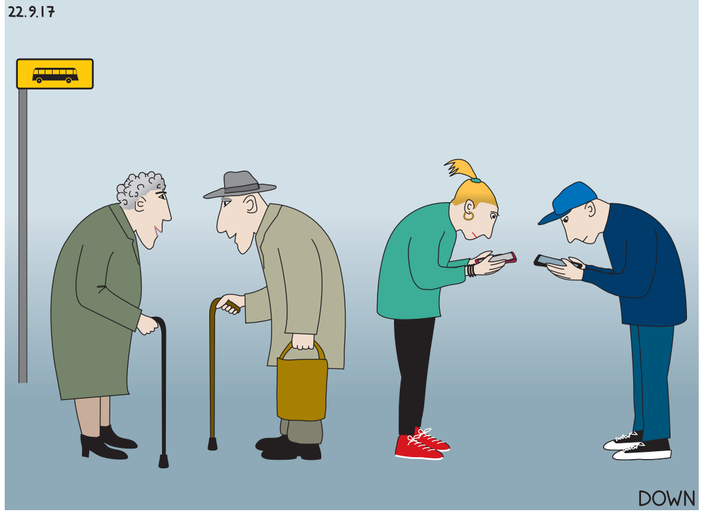

Ajassa

Valon kaupunki -tapahtuman projektikoordinaattori Jani Ruotsalainen haluaisi kehittää pysyvää valaistusta keskustassa. Tämän vuotisessa tapahtumassa Ruotsalaista kiinnostaa muun muassa Kirkkopuistoon rakentuva UV-teoskokonaisuus.

Ultravioletin valon taikaa Kirkkopuistoon

Valon kaupungin tapahtumat valaisevat syksyistä viikonloppua. Tapahtuman projektikoordinaattori Jani Ruotsalainen veisi mielellään valotaidetta myös Harjulle.

KAARINA HEISKANEN teksti
NIKO KUHA kuva

Valon kaupungissa on noin 40 tapahtumaa ja teosta. Mitkä kiinnostavat sinua eniten?
Minua kiinnostaa ehdottomasti AaltoAlvariin toteutettava dynaaminen Valoaalto-teos. Siinä veden, valon ja sävelletyn äänimaiseman avulla luodaan tunnelmallinen tila, joka käsittää kaikki allasalueet.

Myös Kirkkopuistoon rakentuva UV-teoskokonaisuus on pakko kokea. Neljän taiteilijan teokset reagoivat uv-valoon ja muodostavat taianomaisen ympäristön puistoon. Ultraviolettivalossa valkoiset ja neonväriset tekstiilit hehkuvat, joten ihmiset ovat osa teosta, kun he tulevat Kirkkopuiston alueelle. Ulkomailla UV-valoteokset ovat nosteessa.

Epäluonnolliseen aikaan loistavat valot häiritsevät kasveja ja eläimiä. Podetko siitä huonoa omaatuntoa?
Pysyvän valaistuksen kehittämisessä otetaan aina luontoarvot huomioon, joten se kulkee omaa polkuaan. Väliaikaisissa valaistuksissa tapahtumien osalta on kyse niin pienestä häiriöstä, että sillä ei ole merkitystä luontoon. Vuonna 2013 teimme Tourujoella kattavan selvityksen ympäristötoimen kanssa siitä, miten sinä vuonna alueella toteutettavat valoteokset vaikuttavat alueella asustaviin eläimiin. Häiriötä ei syntynyt.

Tapahtumaan liittyy myös seminaari, jossa puhutaan muun muassa tulevaisuuden älyratkaisuista.
Älyä tarvitaan valaistuksen ohjaamiseen. Valaistuksen osuus maapallon sähkölaskusta pienenee koko ajan, ja se on ympäristön kannalta merkittävä asia. Jyväskylä on ehdoton edelläkävijä Suomessa, ja seminaariin kokoontuukin vuosittain joukko teknisen alan päättäjiä eri kunnista. He tutustuvat kaupunkivalaistuksessa meidän ratkaisuihimme, jotka tuovat merkittäviä säästöjä. Myös terveydenhuollon saralla on nyt oivallettu valaistuksen merkitys potilaiden terveydentilan ja hyvinvoinnin kohentajana.

Mikä on tapahtumakoordinaattorin pahin painajainen?
Kun puhutaan ulkotapahtumasta, niin sää vaikuttaa yleisön määrään ja teknisiin ratkaisuihin. Ääriolosuhteet ja niiden aiheuttama ulkona liikkumisen rajoittaminen on yksi paha uhkakuva.

Mitä vastaat niille, jotka pitävät tapahtumaa rahan tuhlauksena?
Viime vuonna kustannuksista yli 60 prosenttia katettiin yrityksiltä saatavalla tuella. Pysyvän valaistuksen ratkaisut tekevät vuosittain merkittäviä säästöjä kaupungin sähkölaskuun. Kahdeksan viime vuoden aikana Jyväskylän sähkölasku katuvalaistuksessa on pienentynyt yli 50 prosenttia lähtötilanteesta.

Tilastojen mukaan Jyväskylä on Suomen energiatehokkain kunta kaupunkivalaistukseen käytetyn energian tasolla mitattuna. Nettokulu kaupungille on muutamia kymmeniä tuhansia. Jyväskylä tunnetaan Valon kaupunkina niin kotimaassa kuin ulkomaillakin.

Minkä kohteen haluaisit saada Valon kaupunki -tapahtumaan?
Pysyvää valaistusta olisi hienoa kehittää keskustassa. Väliaikaisesti olisi kiva toteuttaa koko Harjun aluetta koskeva teemavalaistus.

Mikä on paras valo: ledivalo, kynttilänvalo, järjenvalo?
Kynttilänvalo tuo ihmiselle mielenrauhan, joka myös ylläpitää järkeä.

Millaista valotaidetta sinulla on kotonasi?
Kerään 50- ja 60-luvun valaisimia. Valaisen kotipihallani hieman ympäristöä pimeään aikaan. Yksi helmi on **Eero Aarnion** Origo-valaisimen prototyyppi, joka on varsin kookas verrattuna kaupoissa myytäviin malleihin. Kynttilät ja kolme takkaa tekevät tunnelman.

Pidätkö pimeästä?
Valo ei toimi ilman pimeyttä. Pidän pimeästä ja varsinkin siten, että valoa on sopivasti siellä missä sitä tarvitaan. Kynttilän valo lienee se paras, ihmisenkokoinen asia.

Valon kaupunki 28.–30.9. Kirkkopuistossa on valoteoksia neljältä taiteilijalta: Annie Mitchell, Joachim Sługocki, Alexander Reichstein sekä Veikko Lappalainen ja Flowers of Life -kollektiivi.

valonkaupunki.jyvaskyla.fi

Vihkioikeudesta ei pitäisi luopua

Kirkon ei tule luopua vihkioikeudesta, sillä kirkon vihkioikeudella on suomalaisten vankka tuki, linjaa piispainkokoukselle selvityksen tehnyt professori **Eila Helander.** Hän esittää kirkolle kompromissia, jossa kirkko pitäytyy avioliittoon vihkimisessä nykyisessä käytännössä, mutta sallisi myös samaa sukupuolta oleville pareille kirkollisen vihkimisen. Silloin kummankin käytännön kannattajat voisivat toimia kirkon sisällä.

Piispakokous käsittelee selvitystä uudemman kerran lokakuussa.

Tuhkauksen ohjeistukseen tarkennuksia

Piispainkokous on tarkentanut kirkollisten toimitusten oppaassa olevaa ohjeistusta, joka koskee vainajan tuhkauksen jälkeen tapahtuvaa siunaamista. Painavia syitä ennen siunaamista tapahtuvalle tuhkaukselle voivat olla maantieteellisen etäisyyden aiheuttama kohtuuton kuljetusmatka, terveyshaittojen ehkäiseminen tai muut painavat tapauskohtaiset syyt.

Tuhkaukset ovat lisääntyneet, ja yhä useammin omaiset pyytävät hautaan siunaamista vasta tuhkauksen jälkeen.

Kirkko kutsuu laatimaan tuoreita teesejä

Suomen evankelis-luterilainen kirkko kutsuu suomalaisia laatimaan tuoreita teesejä otsikolla *Yhdessä – Armo on sitä, ettei jää yksin*. Teesien kirjoitusta ja niistä tykkäämistä varten on avattu verkkosivusto, jonka osoite on teesit2017.fi. Omassa teesissä voi pohtia, mikä tekisi maailmasta, Suomesta ja omasta kotipaikasta paremman kaikille, eikä kukaan jää yksin.

Teesejä voi kirjoittaa 24.10. saakka. Tuoreet teesit julkaistaan lokakuun viimeisenä päivänä – tasan 500 vuotta sen jälkeen, kun Lutherin kuuluisat teesit näkivät päivänvalon.

Ulkomaanavulta tukea Myanmariin

Kirkon Ulkomaanapu antaa 50 000 euroa hätäapua Myanmarin Rakhinen väkivaltaa paenneille. YK:n mukaan 126 000 ihmistä on paennut naapurivaltioon Bangladeshiin. Arviolta 400 000 on konfliktin keskellä Rakhinessa, ja pakolaisleirit ovat ääriään myöten täynnä. Varoilla hankitaan muun muassa ruokaa ja välttämättömyystarvikkeita.

Pyhä ei ole paikasta kiinni

Jyväskylän seurakunta saa tilat lokakuun lopulla avautuvaan Kauppakeskus Seppään. Uudet tilat ovat haaste ja mahdollisuus.

TATU KUUKKANEN teksti
NIKO KUHA kuva

Huhtasuon aluekappalainen vs. **Päivi Kärkkäinen** odottaa innolla tulevaa. Hän on yksi Kauppakeskus Seppään muuttavista seurakunnan työntekijöistä.

Kärkkäisen mukaan syyt ostoskeskukseen siirtymiselle ovat moninaiset. Taustalla ovat Huhtasuon seurakuntakeskuksen sulkeminen, Halssilan seurakuntatilojen sisäilmaongelmat, sekä toisaalta halu kokeilla uutta.

Kärkkäinen puhuu arjen hektisyydestä. Seurakunta tuo kiireiseen ympäristöön paikan, jossa voi rauhoittua ja pysähtyä.

– Kirkko pääsee lähemmäksi ihmistä, kun se menee sinne, missä ihmiset ovat, Kärkkäinen kertoo.

– Laskelmien mukaan Seppä tavoittaisi noin 4,5 miljoonaa ihmistä vuoden aikana. Sen täytyy jotenkin näkyä meilläkin, hän jatkaa.

Kirkko on pyhä paikka, mutta ostoskeskus varsin arkinen tila. Kärkkäinen ei näe tässä ongelmaa. Hän sanoo ajattelelevansa, että pyhä ei ole sidottu tiettyyn aikaan tai paikkaan, vaan se voi olla mukana missä tahansa, vaikkapa arkisella kaupareissulla.

– Pyhä voi tapahtua myös kirkon ulkopuolella ja muulloinkin kuin sunnuntaina. Ehkä tässä ajassa pyhää joutuu joskus jopa hieman hakemaankin, Kärkkäinen pohtii.

– Kaupat ovat nykyään auki sunnuntaisin, ja monet asiat ovat muuttuneet. Myös kirkon pitää uudistua muun maailman mukana ja puhua sellaista kieltä, jota ihmiset ymmärtävät, Kärkkäinen sanoo.

> Seurakunta tuo kiireiseen ympäristöön paikan, jossa voi rauhoittua ja pysähtyä.

Kirkko on menettänyt jäseniä viime vuosina eri syistä. Huhtasuon alueella, jossa Kärkkäinen työskentelee, seurakunnan jäsenenä on noin kaksi kolmasosaa väestöstä. Uudenlaista puhetta ja jalkautumista ihmisten pariin tarvitaan.

Seurakunta teki kesällä selvityksen. Ihmisiltä kysyttiin, millaista toimintaa he näkisivät mielellään seurakunnan uusissa tiloissa ja millaiset tilojen heidän mielestään pitäisi olla.

– Sen pohjalta on tehty suunnitelmia. Edelleenkin meille voi tulla kertomaan omia ideoita, Kärkkäinen kertoo.

Sepän toisessa kerroksessa sijaitsevat seurakunnan tilat ovat pintaalaltaan noin 700 neliömetriä. Tavallista kirkkosalia ostoskeskukseen ei tule, vaikka siellä järjestetäänkin messuja. Pääosan pintaalasta vie yli 300 neliön pääsali, jonka sivustalla on lava.

Estradilla tullaan näkemään erilaisia puhujia ja esityksiä. Nuorten kokoontumistila, lasten kerhohuone sekä hiljainen huone ovat muita tiloja. Pääsalin täyttävät sohvaryhmät, jotka tekevät paikasta rennon ja modernin ympäristön.

– Siellä on helppo järjestää erilaisia tapahtumia, ja sinne on helppo tulla, Kärkkäinen kertoo.

Päivi Kärkkäinen on ollut ideoimassa, millaista toimintaa seurakunnan tiloihin tulee. Sepän avajaisia vietetään viiden viikon kuluttua.

Hengissä

Sisäinen Martta turhautuu

Jos olisit ollut Martta, niin olisiko sinua ärsyttänyt?
Tämä Luukkaan kuvaus Betanian kylässä tapahtuneesta Jeesuksen vierailusta Martan ja Marian kodissa on oikeastaan aina ollut minulle vähän kiusallinen. Olen vahvasti kokenut Martan turhautumisen vieraita palvellessani. Liian usein olen kuullut mieltä kismittävää opetusta, kuinka vain Marian osa oli niin hyvä, ihailtava ja esimerkillinen. Sisäinen Martta minussa vahvasti kokee, kuinka myös Martan osa oli hyvä.

Kuinka hyvä olet olemaan huolehtimatta?
Olen jatkuvassa Jumalan korkeakoulussa siinä, että opettelen olemaan huolehtimatta turhista asioista. Eri tilanteissa usein mietin, onko tämä nyt sellainen asia, johon voin itse vaikuttaa. Hyvä ystäväni usein auttaa laittamaan asioita oikeisiin mittasuhteisiin kysymällä, että mitä kamalaa tapahtuu, jos asia jää tekemättä. Yleensä vastaan, ettei mitään ja olen välittömästi vapaa turhasta huolehtimisesta.

Onko Jeesus tässä jalat maan pinnalla? Martta sentään puuhasi hänelle ruokaa.
Kysymys ei ehkä olekaan Marian ja Martan tekemisestä, vaan Jeesuksen toiminnasta tuossa hetkessä. Molemmat naiset toimivat oikein. Kummankaan toiminnassa ei ollut mitään moitittavaa. Syvä opetus on, että elämä ei ole puuhastelua ja täyty vain sillä. Ehdimmekö pohtia sitä, minne olemme menossa ja miksi? Kuuntelemmeko sitä, mitä Jumala haluaa meille puhua?

Mikä oli Marian "hyvä osa"?
Maria muistuttaa pysähtymisestä Herran jalkojen juureen levähtämään ja kuuntelemaan Jumalan puhetta. Martta taas muistuttaa siitä, että tarvitsemme myös tekoja, joilla tuemme toisiamme. Marian hyvä osa ei ollut passiivisen kuulijan tai ihailijan osa. Maria kuvaa Jeesuksen opetuslasta ja seuraajaa. Meidän on kasvettava Jeesuksen läheisyydessä, jotta voimme tuottaa yhä suurempaa hedelmää Jumalan valtakunnan eteenpäin menemiseksi. Voisiko kasvu olla seurausta siitä, että tiedämme, miten pysyä ja levätä Herrassa?

Mitä on Sanansaattajien muuttuva media?
Sanoma Jeesuksen sovitustyöstä tulee keskelle ihmisten arkea. Se tulee välittää kullekin ajalle ymmärrettävällä kielellä. Se on tuotava käyttäen niitä välineitä, joita ihmiset käyttävät. Tämän päivän viestinnän välineitä ovat tietokone, satelliittitelevisio, älypuhelimet ja tablettitietokoneet.

Ketä Sanansaattajien mediatyö tavoittaa ja miksi se on tärkeää?
Evankeliumilla on maailmassa ennennäkemätön tilaus! Haluamme tavoittaa saavuttamattomia kansoja ja tukea vaikeissa oloissa eläviä kristittyjä – median avulla. Media vie evankeliumin perille perinteistä lähetystyötä nopeammin, helpommin ja edullisemmin. Media on ajaton ja rajaton.

Jumalan huolenpito
Luuk. 10: 38-42

Jeesus vaelsi eteenpäin opetuslastensa kanssa ja tuli erääseen kylään. Siellä muuan nainen, jonka nimi oli Martta, otti hänet vieraakseen. Martalla oli sisar, Maria. Tämä asettui istumaan Herran jalkojen juureen ja kuunteli hänen puhettaan. Martalla oli kädet täynnä työtä vieraita palvellessaan, ja siksi hän tuli sanomaan: "Herra, etkö lainkaan välitä siitä, että sisareni jättää kaikki työt minun tehtäväkseni? Sano hänelle, että hän auttaisi minua." Mutta Herra vastasi: "Martta, Martta, sinä huolehdit ja hätäilet niin monista asioista. Vain yksi on tarpeen. Maria on valinnut hyvän osan, eikä sitä oteta häneltä pois."

Palokan kirkon messussa 24.9. klo 10 saarnaa kirkon lähetysjärjestö Medialähetys Sanansaattajien (Sansa) verkostotoiminnan johtaja Mervi Viuhko. Messun jälkeen on Muuttuva media tavoittaa -tapahtuma.

Aluekappalainen Seppo Wuolio sekä pastorit Ville von Gross (keskellä) ja Eeva-Kaisa Rossi keskustelevat Kollaanjoki-maalauksen herättämistä ajatuksista. Teos on osa Jyväskylän taidemuseon Sata vuotta, tuhat tulkintaa -näyttelyä.

Taide on katsojan silmässä

Jyväskylän taidemuseon näyttely Sata vuotta, tuhat tulkintaa rohkaisee ihmisiä katsomaan ja tulkitsemaan taidetta avoimin mielin.

SIRPA KOIVISTO teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuvat

Täydellinen hiljaisuus, totaalinen tuho, tuomiopäivän uhka. Muun muassa näillä sanoilla Jyväskylän seurakunnan pastorit kommentoivat **Aukusti Tuhkan** maalausta *Kollaanjoki*, joka kuvaa talvisodan taistelua venäläisjoukkoja vastaan.

Teos on osa Jyväskylän taidemuseon Sata vuotta, tuhat tulkintaa -näyttelyä, jossa suomalaisuutta pohditaan uudesta näkökulmasta, erilaisten tulkintojen kautta. Ne paljastavat millaisia ajatuksia, muistoja ja tunnelmia vahvasti suomalaisuutta ja kansallista identiteettiä edustavat maalaukset tämän päivän ihmisissä herättävät.

Jyväskylän taidemuseo on koonnut toista sataa videoitua tai ääntettyä tulkintaa kahdestakymmenestä teoksesta. Osa tulkinnoista on esillä näyttelyssä ja osa verkkonäyttelyssä. Maalauksia ovat kommentoineet niin koululaiset, seniori-ikäiset, erityisryhmät, maahanmuuttajat, opiskelijat kuin eri ammattitaustoista tulevat henkilöt.

Videotulkintaan osallistuneet seurakuntapastorit **Eeva-Kaisa Rossi** ja **Ville von Gross** pitivät kokemusta mielenkiintoisena ja hauskana.

– Lähdin avoimin mielin mukaan. Pikkupojan innokkuudella, von Gross kertoo.

Von Grossia kiehtoo erityisesti maalausten välittämä tunnelma.

– *Kollaanjoki*-teoksessa voi helposti aistia taitelijan latautuneisuuden ja tietynlaisen tunnetilan. Teos kuvaa sodan aiheuttamaa tuhoa, mutta karulla tavalla myös ihmisyyttä. Siksi teos on aina ajankohtainen.

> Taideteoksia voi tulkita lukemattomilla eri tavoilla. Ei ole vääriä vastauksia ja vääriä tulkintoja.

Von Grossin mielestä harva taidemuoto pystyy kuvaamaan aikaan ja hetkeen liittyviä merkityksellisiä asioita yhtä hyvin kuin kuvataide.

Eeva-Kaisa Rossin mukaan kaikenlaisesta taiteesta ei tarvitse pitää kyetäkseen arvioimaan ja analysoimaan sitä.

– Sellaisistakin teoksista, jotka eivät puhuttele tai kiinnosta juuri minua, voi löytää erilaisia tulkintoja ja mielenkiintoisia elementtejä. Itse huomioin esimerkiksi teknisiä yksityiskohtia, siveltimen käyttöä, liikkeen suuntaa.

– Kaiksta taiteesta voi löytää myös hengellisyyttä, Rossi toteaa.

Museolehtori Sirpa Turpeinen on innoissaan seurannut, miten erilaisia tulkintoja näyttelyn teokset herättävät.

– Lapsi voi nähdä karikkoisessa maisemassa ketunkoloja ja liskojen asumuksia, joku toinen eläimiä abstrakteissa muodoissa. Biologi havainnoi luonnon kiertokulkua tai männyn elinkaaren. Ihmiset katsovat maalauksissa hyvin erilaisia asioita.

Tulkintoja on tehty ryhmäkeskusteluissa, joissa on käytetty keskustelevaa kuvan tarkastelua eli niin sanottua VTS-menetelmää (Visual Thinking Strategies). Keskustelujen tavoitteena on rohkaista ihmisiä katsomaan taidetta uusin silmin ja avoimin mielin, Turpeinen sanoo.

– Taideteoksia voi tulkita lukemattomilla eri tavoilla. Ei ole vääriä vastauksia ja vääriä tulkintoja.

Jyväskylän taidemuseossa on esillä Suomen taiteen merkkiteoksia aina 1800-luvun lopusta tähän päivään.

Sata vuotta tuhat tulkintaa -näyttelyssä on esillä Suomen taiteen merkkiteoksia – maalauksia, veistoksia ja taideteollisuutta – 1800-luvun lopusta aina tähän päivään asti. Esillä on muun muassa **Eero Järnefeltin**, **Akseli Gallen-Kallelan** ja **Helene Schjerfbeckin** tuotantoa. Näyttely on osa Suomi 100 -juhlavuoden ohjelmaa.

Sata vuotta, tuhat tulkintaa -näyttely Jyväskylän taidemuseossa 8.10. asti. Alle 18-vuotiaat pääsevät näyttelyyn ilmaiseksi. Perjantaisin vapaa pääsy kaikille. Verkkonäyttely www.tuhattulkintaa.fi. Näyttelyyn liittyvistä oheistapahtumista tarkemmin taidemuseon sivuilla.

Kolumni

Toipumisen tiellä

Hoitoon vaadittava lähetekäytäntö koetaan mielenterveysongelmissa kankeaksi, mikä viivästyttää hoitoon pääsyä. Lähetteettömyydestä on hyviä kokemuksia niin asiakkailla, hoitohenkilöstöllä kuin rahoittajillakin.

Hoidossa harvat tapaamiset ja ennen kaikkea työntekijöiden tiivis vaihtuminen vaikeuttavat hyvän hoitosuhteen syntymistä ja toipumista. Kaikilla ei ole kuitenkaan hoito- ja kuntoutussuunnitelmaa tai sen sisältö on heille epäselvä. Mielenterveyden ongelmat vaikuttavat ihmisen ja hänen perheensä elämään kokonaisvaltaisesti, siksi ongelmista selviämiseenkin tarvitaan erilaisia tukitoimia. Hoitoalan ammattilaisilta odotetaan tietoa sairaudesta ja apua sen hallintaan. Sosiaalityöllä on vahvaa osaamista eri tukimuodoista ja palveluista, mikä pitäisi paremmin huomioida hoito- ja kuntoutussuunnittelussa.

Sairauteen keskittyvän hoidon lisäksi on tärkeää vaikuttaa sairauden seurauksiin ja vahvistaa ihmisen terveitä puolia. Tämä sosiaalisen kuntoutumisen tukeminen jää usein kolmannen sektorin tehtäväksi. Järjestöt koetaan arjen asiantuntijoiksi, mutta valitettavan usein nämä eri sektorit toimivat vielä rinnakkain, eivät yhdessä.

Kokemusasiantuntijuus on nousemassa ammattilaisten asiantuntijuuden rinnalle, ja samoja ongelmia läpikäyneiden vertaistukea arvostetaan suuresti. Perusterveydenhuollossa työskentelevistä masennushoitajista ja päihdehoitajista on paljon hyviä kokemuksia. Osastohoidon vähennyttyä kotiin tuotava tuki ja ohjaus ovat lisääntyneet. Avohoidossa tarjotaan yksilötapaamisten lisäksi nykyisin runsaasti erilaisia toiminnallisia ryhmiä.

Yhteiskunta siirtää monia mielenterveyskuntoutujia jo nuorena eläkkeelle ja samalla elämään minimaalisilla tuloilla. Toisaalta kaikkien, myös osatyökykyisten työpanos, halutaan käyttöön. Tuhannet heistä haluaisivatkin tehdä työtä, mutta heille sopivia osaaikatöitä ei vain löydy.

Mielenterveyden ongelmiin liittyviä ennakkoluuloja ovat vähentäneet viimeaikaiset julkkisten esiintulot. Ne alentavat hoitoon hakeutumisen kynnystä ja vahvistavat käsitystä, että ihminen voi olla mielenterveyden ongelmista huolimatta yhteiskunnassamme hyvinkin arvostettu.

Ulla Lehtinen
toiminnanjohtaja
Suvimäen Klubitalo

Tänään rukoilen

Kiitos uskon lahjasta

Rukoilen lasten ja lastenlasten puolesta. Tykkään kuunnella ihmisten asioita, ja rukoilen myös heidän puolestaan, jotka ovat kertoneet vaikeuksistaan minulle. Kiitän uskon lahjasta, että tämän elämän jälkeen on vielä jotakin. Menetin puolisoni viisi vuotta sitten. Ensin olin katkera, mutta nyt olen oppinut kiittämään yhteisistä vuosista.

Nainen, 71

Suomessa on yli 400 000 mielenterveysomaista. Kaija Airiainen on yksi heistä. Hänelle omaisyhdistys on ollut tärkeä selviytymiskeino. ”Päättäjät voisivat helpottaa meidän arkeamme antamalla taloudellista tukea yhdistyksille”, hän vinkkaa.

Pienestä kuolemasta valoon

Pojan skitsofrenia laittoi Kaija Airiaisen eläkesuunnitelmat uusiksi. Selviämisessä ovat auttaneet keskustelu, ystävät, usko ja vertaisyhdistys.

SAILA AARNIO teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

Jussi oli viittä vaille diplomi-insinööri. Opinnot Lappeenrannassa olivat edenneet hyvin, työharjoittelut suoritettu ja armeija käyty. Eräänä syysiltana hän ilmestyi vanhempiensa ovelle Jyväskylään kukkakimpun kanssa. ”Minulla on paha olla”, hän sai sanottua.

Kaija ja hänen edesmennyt miehensä **Alpo Airiainen** olivat ymmällään, sillä he eivät olleet havainneet Jussin käytöksessä mitään erityistä. Nyt Jussin katse oli poissaoleva, eikä kukkien tuominen ollut hänelle tavallista.

Jussilla todettiin stressin laukaisema skitsofrenia.

– Tämä oli meille järkytys, kuin pieni kuolema. Toivoimme, että se olisi ohimenevää. Pian meille selvisi, että tilanne oli lopullinen. Se oli kaikkein hankalinta hyväksyä, Kaija kertaa 20 vuoden takaista tapahtumaa.

Tilanteeseen liittyi myös vahvoja pettymyksen tunteita. Jussin opiskelut jäivät kesken, eikä hän todennäköisesti koskaan perustaisi perhettä. Kaverit kaikkosivat.

– Jussi oli ollut hyvin seurallinen ja menevä. Surin Jussin yksinäisyyttä ja sitä, että hänellä jäisivät monet ihanat asiat elämästä kokematta, Kaija-äiti sanoo.

Luokanopettajana toimineella Kaijalla oli Jussin sairastuessa kolme työvuotta jäljellä. Hänen muusikkomiehensä oli juuri jäänyt eläkkeelle. Jussi muutti takaisin kotiin. He päättivät puhua asiasta avoimesti sekä perheen sisällä että ystävien, sukulaisten ja naapureiden kanssa. Lukemattomat rukoukset rukoiltiin. Aiheesta etsittiin tietoa, ja Kaija lähti mukaan mielenterveysomaisten yhdistykseen.

Mutta paikka oli kova. Niin kova, että Alpon haitari sammui vähäksi aikaa kokonaan. Ja samalla jäi Kaijan tanssi.

– Olin intohimoinen tanssija ja nautin suuresti, kun sain käydä tansseissa, joissa Alpo soitti. Elämämme oli musiikin täyteistä ja iloista. Kun Jussi sairastui, kaikki pysähtyi. Mutta onneksi Alpon soitto virisi uudestaan, kertoo Kaija.

Lääkityksen myötä Jussin kunto alkoi nousta ja persoona vahvistua. Hän ulkoili, jutteli ja eli normaalia arkea vanhempiensa kanssa. Perheen miehet kävivät usein Alpon kotitilalla Korpilahdella hommissa.

Asuttuaan reilun vuoden lapsuudenkodissaan Jussi oli valmis muuttamaan omilleen. Hän on pitänyt itsensä liikkeessä ja työskennellyt muun muassa puutarhoilla, mansikkapelloilla ja keittiöissä. Työkuntoutukseen osallistuttuaan Jussi sai työpaikan maalaiskunnan katu- ja puisto-osastolta, missä hän työskenteli useamman vuoden.

> ”Surin sitä, että Jussilla jäisivät monet ihanat asiat kokematta.

Nyt hän kokkaa mielenterveyskuntoutujien yhteisössä, Suvimäen Klubitalolla Taulumäellä.

– Se on ihana paikka. Siellä on monenlaista ohjattua toimintaa. Jussi menee sinne joka arkiaamu ja iltapäivällä hän polkee minun luokseni kahville. Sitten me juttelemme päivän asioista ja ajankohtaisista aiheista.

Tämä on heille tuttua, sillä Airiaisilla on aina oltu avoimia ja puhuttu vaikeistakin asioista.

– Hiljattain olemme Jussin kanssa keskustelleet muun muassa siitä, että jos minusta jättää aika ennen Jussia, meillä on suurenmoinen ystäväperhe, joka tuntee Jussin ja on luvannut pitää hänestä huolta minun jälkeeni. Ystävyys on mahtava asia. Se on ollut minulle aina voimanlähde, Kaija toteaa.

Tällä hetkellä Jussi hoitaa itse lääkityksensä, kaupassakäynnit ja ruuanlaitot. Hän on sosiaalinen ja valoisa ja reissaa omatoimisesti veljensä perheen luona Latviassa.

– Mielestäni Jussin sairaus on lievä. Hänellä on paljon terveitä alueita ajattelussa. Ulkopuolisen silmissä hän saattaa vaikuttaa ihan terveeltä.

Äiti huomaa kuitenkin Jussin ajatuksissa omituisuuksia.

– Sairaus ilmenee esimerkiksi siten, että hän yleistää omia mielipiteitään ja käsityksiään. Hän kuvittelee, että kaikki muutkin ihmiset ajattelevat samalla tavalla. Skitsofrenialle on tyypillistä, että henkilö siirtää omia ajatuksiaan toiseen ihmiseen.

Joissakin asioissa Jussi on äärettömän pikkutarkka, ja aikataulut ovat hänelle tärkeitä, eikä hän ole valmis muuttamaan suunnitelmiaan kovin nopeasti. Myös tämänhetkinen levoton maailmanmeno saattaa aiheuttaa hänelle ahdistusta.

– Jussin mieli on niin auki, että siihen vaikuttavat kaikki asiat, etenkin väkivalta. Tavallinen ihminen sulkee mielensä näiltä. Itse hän ei ole kuitenkaan aggressiivinen, eikä hänellä ole rumia puheita.

Äidin silmin Jussin elämä on mukavalla mallilla.

– Hän vaikuttaa tyytyväiseltä. Ja niin olen minäkin. Olen hyväksynyt Jussin tilanteen ja ajattelen, että tämä on meidän polku. Kuljemme sitä käsi kädessä. Joskus Jussi suree sitä, että hänellä ei ole elämänkumppania. Silloin sanon hänelle, että hänen perheensä on tässä – äiti ja poika ovat nyt perhe.

Tiesitkö?

Tietoa, tukea ja virkistystä

- Keski-Suomen mielenterveysomaiset FinFami ry tukee omaisia, joiden läheinen on sairastunut psyykkisesti.
- Yhdistyksestä saa tietoa mielenterveysasioista sekä vertaistukea samanlaisessa elämäntilanteessa olevilta.
- Yhdistys järjestää myös monenlaista virkistystoimintaa.

Ota yhteyttä

- Keski-Suomen mielenterveysomaiset FinFami ry
- Tapionkatu 4 A 5, 40100 Jyväskylä
- puh. 050 528 0030
- toimisto@finfamiks.fi
- www.finfamiks.fi

Ruuasta on tehty viihdettä

Suuri osa suomalaisista elää ruokakuplassa. Meillä on varaa tehdä ruuasta viihdettä, samalla kun jokapäiväinen ateria ja tasapainoinen ravitsemus ovat monien ulottumattomissa maailmassa, miettii Marttaliiton pääsihteeri Marianne Heikkilä.

KIRSI AIRIKKA teksti
HANNU JUKOLA kuva

Marianne Heikkilän rakkaimmat ruokamuistot liittyvät yhdessä syömiseen perheen, läheisten sekä ystävien kanssa.

Marttaliiton pääsihteeri ja *Martat*-lehden päätoimittaja muistelee, että juhlapyhinä syötiin usein isänäidin luona Tampereella.

– Hän valmisti itse pyydystettyä haukea, uusia perunoita, kalakeittoa ja monia muita ihania ruokia, jotka maistuivat minulle ja veljelleni. Näissä hetkissä kiteytyivät suvun yhteys ja läheisistä välittäminen.

Lapsia opetettiin hankkimaan ravintoa luonnosta eli sienestämään, marjastamaan ja kalastamaan. Äidinäidin luona Pohjois-Karjalassa, Pielisen saaressa kalastettiin ahvenia.

– Isoäiti savusti kalat. Savusaunan jälkeen saimme nauttia yksinkertaisen ihanaa ruokaa.

Aikuisen Marianne Heikkilän suhde ruokaan on sekä yhteisöllinen että käytännöllinen.

– Haluan opettaa nuoria tekemään ruokaa, vaikka itse en olekaan erityisen hyvä kokki. Yhdessä syömisen perinne on arvo, jonka haluan siirtää seuraaville sukupolville.

Ruoka on meille välttämätön, ja useimmille myös tärkeä asia, johon liittyy sosiaalisia, kulttuurisia, eettisiä ja terveydellisiä seikkoja sekä hengellisiä vertauskuvia.

– Ihmisten vapaa-aika on lisääntynyt, ja ruokaharrastus on yksi harrastus muiden joukossa. Tietämys kasvaa, ja ravinnon sekä liikunnan vaikutukset terveyteen ovat paljon esillä. Ihmiset haluavat vaikuttaa ympäristön ja eläinten hyvinvointiin ruokavalintojen avulla.

Heikkilän ja Marttaliiton asiantuntijoiden mielestä nykyisin ravitsemukseen liittyy kuitenkin monia arveluttaviakin ilmiöitä.

– Ruokakuplalla tarkoitan esimerkiksi sitä, että hyvinvointivaltiossa useimmilla ihmisillä on mahdollisuus tärkeillä, leikkiä ja hienostella ravinnon kanssa. Elintaso on noussut, ja monilla on varaa ostaa sitä, mitä tekee mieli. Ruuasta on tullut osa identiteettiä eli voit erottua joukosta tai kuulua johonkin ryhmään ruokavalintojen perusteella.

Samaan aikaan nälänhätä ja vesipula ovat todellisuutta monilla alueilla maailmassa. Vähävaraisten ihmisten määrä ja ruokaavun tarve ovat lisääntyneet Suomessakin.

Ruoka on paljon esillä mediassa.

– Sen antama kuva ei aina vastaa totuutta ihmisten arjesta, huomauttaa Heikkilä.

Ruokaa markkinoidaan kuten muitakin suuntauksia. Monet dieetit ovat muoti-ilmiöitä, jotka tulevat ja menevät.

– Oma hyvinvointi on tärkeää, ja siksi halutaan kokeilla trendidieettejä, jotka usein lupaavat ihmeitä. Ruokavalintojen kautta yksilöllä on mahdollisuus hallita edes jotain asiaa omassa elämässä. Oma, tuunattu ruokavalio on osa oman persoonan vahvistamista.

Ruokakupla tarkoittaa myös sitä, että moni on kadottanut ymmärryksen ruokaketjusta. Ei käsitetä, mistä ravinto tulee ja miten se saadaan pöytään.

– Tärkeää olisi pohtia, miten voisimme vähentää ruokahävikkiä ja miten oppisimme arvostamaan yhteisiä aterioita sekä turvallista lähiruokaa, korostaa Heikkilä.

Martat kannattavat lähiruokaa ja sesongin satokausiruokaa, joka on suomalaista, puhdasta, eettistä, ekologista, maukasta, turvallista ja kestävin periaattein tuotettua.

– Marttojen ruokafilosofia soveltuu itse asiassa varsin hyvin tämän päivän trendeihin ja tavoitteisiin.

Kestävä ruokajärjestelmä on sellainen, että kuluttajat valitsevat ruokaa, joka on tuotettu alkutuotannosta lähtien raaka-aineita viisaasti käyttäen ja ravinteita kierrättäen. Monet päättävät ruokavaliostaan eettisin ja ekologisin perustein. Useat suosivat luonnonmukaisesti viljeltyjä ja kasvatettuja tuotteita.

Luonnonmukaisen ruuan tuottaminen jakaa kuitenkin mielipiteitä. Luomutuotantoa sanotaan usein tehottomaksi, koska siinä tarvitaan suurempi kasvuala kuin vastaavan tavanomaisesti tuotetun ruokamäärän tuottamiseen. Siksi se on usein myös kalliimpi vaihtoehto.

– Tutkimusten mukaan suomalaiset luomutuotteet eivät juuri eroa terveellisyyden ja puhtauden puolesta tavanomaisesti tuotetuista elintarvikkeista. Muualla maailmassa ero voi olla suurempi. Etuina on, että luomutuotanto lisää luonnon monimuotoisuutta, ja eläinten hyvinvointiin kiinnitetään enemmän huomiota, Heikkilä pohtii.

> Vähävaraisten auttaminen on hieno asia, mutta kaikkein tärkeintä olisi estää hävikin syntyminen.

Vaikka lihan kulutus ei ole vähentynyt Suomessa, se on muuttunut. Ympäristötietoisuus ja vastuu maapallon ravitsemuksesta näkyvät nykyisin siinä, että useat ihmiset länsimaissa ovat vähentäneet punaisen lihan syömistä. Proteiinia saadaan yhä enemmän muun muassa siipikarjasta, kananmunista ja soijasta.

Markkinoiden uutuuksia ovat härkäpavuista valmistettu härkis ja nyhtökaura sekä maidosta tehty ruokarae, mifu. Moni pitää uutuuksia hintavina. Heikkilä on toista mieltä.

– Tuotteet ovat kypsennettyjä, ja ruoanvalmistuksessa 250 grammaa vastaa noin 400 grammaa kypsentämätöntä jauhelihaa. Lopullinen hintaero on aika pieni.

Marttaliiton mukaan eettisin ja ekologisin perustein valitut tuotteet ovat kokonaisuuden kannalta aina parempi vaihtoehto kuin olla kiinnittämättä huomiota pakkausmerkintöihin, raaka-aineiden koostumukseen ja ympäristövaikutuksiin.

Suomessa päätyy vuosittain roskiin jopa 460 000 tonnia ruokaa. Marianne Heikkilän mukaan pelkästään kotitalouksissa jokainen suomalainen heittää ruokaa roskiin reilut 20 kiloa vuodessa. Eniten haaskataan perunoita ja leipää.

Ruokahävikkiä syntyy useista syistä. Ruokaa hankitaan liikaa sekä kauppoihin että kotitalouksiin. Tähteitä ei välttämättä osata hyödyntää.

– Nykyisin kokkaustaidot ovat kahtia jakautuneet. Jotkut ovat hyvinkin taitavia, ja osa ihmisistä ei hallitse edes perustaitoja. Tähderuoan jalostamisessa tarvitaan sekä ruuanvalmistustaitoja että mielikuvitusta, pohtii Heikkilä.

Seurakuntien ruokapankkien ja paikallisten kauppojen yhteistyö pienentää hävikkiä.

– Vähävaraisten auttaminen on hieno asia, mutta kaikkein tärkeintä olisi estää hävikin syntyminen. Nyt kaupat voivat puhdistaa omantuntonsa ja lahjoittaa ruuan pois, ja näin vastuu siirtyy toisaalle. Ei ole mielekästä synnyttää hävikkiruokamarkkinoita olemassa olevien markkinoiden rinnalle, miettii Heikkilä.

Hän toivoo, että julkisten keittiöiden, koulujen, päiväkotien sekä ravintoloiden ylijääviä aterioita annetaan tai myydään edullisesti. Näin valmistetut ateriat eivät joudu jätteeksi.

Tiesitkö?

Marianne Heikkilä

- Koulutus: teologi, pappisvihkimys 1996
- Ura: Toimittajana Ylen lasten- ja nuorten toimituksessa 90-luvulla, Vantaan Hakunilan nuorisotyöstä vastaava seurakuntapastori, Kirkkopalveluiden viestintäpäällikkö, Kirkon Ulkomaanavun apulaistoiminnanjohtaja, kotimaantyön päällikkö ja sidosryhmäjohtaja sekä Naisten Pankin perustaja ja osakas, Marttaliiton pääsihteeri ja Martat-lehden päätoimittaja 2010–

Marttaliiton pääsihteeri Marianne Heikkilä arvostaa tuoreita, puhtaita ja lähellä tuotettuja raaka-aineita.

Asianajotoimisto Urtti

AA Elina Saari & AA, VT Erkki Urtti & OTM Eero Urtti

Palveluitamme:

Perhe- ja perintöoikeus, mm. edunvalvontavaltakirja, testamentit, perukirjat, perinnönjaot, avioero-ositukset.

Ympäristöoikeus, mm. kaavoitusasiat, tie- ja lunastusriidat, maa-ainesten käyttö, yhteisalueiden asiat.

Asuminen ja rakentaminen, mm. kauppakirjat ja sopimukset, asunto- ja kiinteistökauppariidat, rakennusriidat.

Maksukyvyttömyys, mm. yrityksen konkurssi- ja saneerausmenettely.

Yhdistysten ja vesiosuuskuntien asiat.

osoite:
Kauppakatu 27 A 7,
40100 Jyväskylä
puhelin
050- 336 93 26/ Elina
sähköposti:
asianajo@urtti.fi
kotisivut:
www.urtti.fi

JYVÄSKYLÄN
YKKÖSAPTEEKKI
Seppälän Citymarket
Vasarakatu 29, 40320 Jyväskylä
Palvelemme: ma-la 9-20, su 12-18
www.jyvaskylanykkosapteekki.fi

KAIKKEA KIVAA KOTIIN
KEITTIÖTUNING
WWW.KEITTIOTUNING.FI

Hieronta, kuppaus, jalkojenhoito, äänipurenta koko kehon hoito (voicewell-hoito)
Sirkku Lahtinen
Väinönkatu 7 A, 2. krs
p. 0400 647 547

Henki & elämä

Ilmoittaja!

Henki & elämä -lehden ilmoitusmyynti:

Pirjo Teva

040 680 4057

pirjo.teva@kotimaa.fi

KOTIMAA

HUMAN ART & FORUM JYVÄSKYLÄ
ITSENÄISESTÄ SUOMESTA ITSENÄISEEN YKSILÖÖN

Keskusteluforum 7.10.2017 | klo 10.00-16.00
Valtuustosali, kaupungintalo
25€ / 20€
Liput: www.holvi.com/shop/humanartforum

Veistosnäyttely 1.-31.10.2017 | ark.klo 10-19 | la klo 10-17 | su klo 12-16
Kauppakeskus Forum
2. krs liiketila K-marketin vieressä

HUMANARTFORUM.WORDPRESS.COM
/HUMANARTFORUMJYVASKYLA

Suomi Finland 100

”Maailma tarvitsee valoa ja rauhaa enemmän kuin koskaan”, sanoo Laura Siltala. Kaupunginkirkossa järjestettävä Ilta Lauran kanssa -talk show on osa Valon kaupunki -tapahtumaa.

Valon naulat lävistävät surun

Valokuvakilpailun voittajan kuvasarja nostaa esiin yksinäisyyden ja lähimmäisyyden teemat. Kilpailu liittyy reformaation merkkivuoteen. Voittajakuvat ovat nähtävillä Kaupunginkirkossa.

KAARINA HEISKANEN teksti
JANNE YLITALO kuva

Luovan valokuvauksen keskus ry. ja Jyväskylän seurakunta toteuttivat reformaation merkkivuoteen liittyvän valokuvakilpailun, jossa haettiin teoskokonaisuutta Kaupunginkirkon kirkkosaliin. Voittajan surutyötä käsittelevä teos liittyy vahvasti yksinäisyyden, selviämisen ja lähimmäisyyden teemoihin.

– Se on vuoropuhelua ihmisen arkikokemukseen limittyvien elämän suurten kysymysten äärellä, kuvailee **Kimmo Lehtonen** Luovan valokuvauksen keskuksesta.

Voittaja julkistetaan valokuvanäyttelyn avajaisten yhteydessä. Avajaiset ja näyttely ovat osa Jyväskylään levittäytyvää Valon kaupunkia.

Näyttely on esillä kahden kuukauden ajan.

Valon naulat -valokuvakilpailu julistettiin valokuvataiteilijoille viime keväänä, ja siihen osallistui kolme taiteilijaa eri puolilta Suomea.

– Ehdotuksista näki, että teemaan oli paneuduttu huolellisesti. Tarjotut kokonaisuudet olivat eheitä, Lehtonen kiittelee.

– Valokuvatapahtuman teemat eli valo, yksinäisyys, kulttuurilliset ja hengelliset juuret, armon käsite ja ihmisten kohtaaminen paneutuvat kulttuurisiin ominaispiirteisiin sellaisina kuin ne koetaan tämän päivän Suomessa, Lehtonen sanoo.

Jyväskylän seurakuntaa juryssä edustanut **Antti Laitinen** Aseman Pysäkiltä harrastaa itsekin valokuvausta. Hän kiittelee voittajan vahvaa perinteisen valokuvaamisen osaamista.

Ilta Lauran kanssa -talk show jatkaa perjantai-iltaa Kaupunginkirkossa. Teemat valo ja rauha – lux ja pax – vievät miettimään, miten jokainen voisi omalla tavallaan ja omalla paikallaan lisätä valoa ja rauhaa pimenevään maailmaan.

Valon naulat -valokuvakilpailun voittaja on pohtinut aihetta omissa kuvissaan. Muut keskustelijat ovat seurakuntapastori **Ville Tikkanen** ja valtio-opin opiskelija ja tulkki **Jassin Rezai**, joka saapui kiintiöpakolaisena sodan runtelemasta Afganistanista Suomeen runsas 15 vuotta sitten.

– Maailma tarvitsee valoa ja rauhaa enemmän kuin koskaan, sanoo illan juontaja **Laura Siltala**

Hän on kehittänyt live talk show -iltojensa syvällisen mutta samalla viihteellisen konseptin ja järjestää niitä eri puolilla Suomea.

Siltala itse sai elää suojatumman lapsuuden kuin mitä hänen omat lapsensa elävät.

– Maailma on turvattomampi, koska kaikki tapahtumat tulevat tiedotusvälineiden kautta niin lähelle. Oman lapsuuteni maailma oli pienempi.

Muutos valon ja rauhan edistämiseksi lähtevät omasta itsestä, pahuuden ja pimeyden kauhistelu ei auta. Siltalalle valon ja rauhan lähde löytyy *Raamatusta*.

– Luotan Jumalan lupauksiin, ne eivät ole muuttuneet. Kristityn tehtävä on olla suolana ja valona.

Talk show -illoissaan Laura Siltala haluaa löytää keskustelukumppaniensa tarinan, herätellä kuulijoita henkilökohtaisten kokemusten kautta.

Ville Tikkanen toteaa, että tämän ajan ihminen tavoittelee onnellisuutta, ja se tekee hänet rauhattomaksi.

Jassin Rezai kiittelee Suomea, joka antoi hänelle rauhan ja turvan.

– Suomi on muuttanut sodan lapsen koulutetuksi nuoreksi mieheksi, joka haluaa tehdä parhaansa rauhan välittäjänä.

Valon naulat -valokuvakilpailun voittajan julkistaminen ja näyttelyn avajaiset 29.9. klo 19 Kaupunginkirkossa. Musiikki kitarataiteilija Ilpo Vuorenoja. Näyttely avoinna kirkon aukioloaikoina ke–pe klo 11–14 ja tilaisuuksien aikana 29.9.–30.11.

Ilta Lauran kanssa –talk show Lux ja Pax 29.9. klo 21. Keskusteluohjelman juontaa Laura Siltala. Keskustelijat ovat Valon naulat -valokuvakilpailun voittajan lisäksi seurakuntapastori Ville Tikkanen ja Jassin Rezai. Musiikki Antti Kleemola. Vapaa pääsy.

Rauhan rakentamisessa naisilla on keskeinen rooli

Naiset tietävät elämästä konfliktien keskellä, mutta rauhanprosesseissa heitä ei haluta kuulla.

SUOMEN LÄHETYSSEURA
teksti ja kuva

Naisten osallistuminen rauhanrakennukseen ja päätöksentekoon tekee koko yhteiskunnasta rauhanomaisemman, sanoo Najina Hansari.

Naiset ja lapset ovat usein konfliktien suurimpia kärsijöitä. Heihin kohdistuu erityisiä uhkia, kuten seksuaalista väkivaltaa. Silti naiset pääsevät vain harvoin osallistumaan rauhanrakennukseen ja yhteiskunnalliseen päätöksentekoon.

– Jos naiset eivät osallistu ja nosta huolenaiheitaan esiin, kuka sitten puhuisi heidän puolestaan, pohtii nepalilainen **Najina Hansari** naisten yhteiskunnallisen osallistumisen merkitystä.

– Kun naiset oppivat rauhantyöstä, he elävät oppimaansa todeksi ja heistä tulee rauhanrakentajia. He tekevät kodistaan, kotikylästään ja koko yhteiskunnasta rauhanomaisemman, hän sanoo.

Najina on osallistunut Suomen Lähetysseuran tukeman naistenryhmän toimintaan. Ryhmässä naiset keskustelevat yhteisistä asioista ja saavat koulutusta. Heillä on myös oma säästö- ja lainaryhmä.

Najina itse on puuttunut kotikylässään perheväkivaltaan. Naiset ovat myös auttaneet kyläläisiä syntymärekisteröinnissä ja kansalaisuuskortin saamisessa.

Suomen Lähetysseura tukee Tasaus-keräyksen tuotolla naisten koulutusta, verkostoitumista, taloudellista itsenäisyyttä ja osallistumista rauhantyöhön. Askel askeleelta naisten rooli yhteiskunnallisena toimijana vahvistuu. Lähetysseura tekee vaikuttamistyötä, jotta naisten rooli rauhanprosesseissa vahvistuisi.

Monissa maissa naisten paikka on ollut perinteisesti kodin piirissä, ei yhteiskunnallisten asioiden hoitamisessa. Naisten alhainen koulutustaso vaikeuttaa entisestään heidän osallistumistaan yhteisöjen päätöksentekoon.

Naisilla on paljon annettavaa rauhan ja sovinnon työhön naapurustossa, kyläyhteisöissä sekä kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Kun myös naiset osallistuvat rauhanprosesseihin, on tutkitusti 35 prosenttia todennäköisempää, että saavutettu rauhansopimus on kestävä.

Toisaalta jos naiset eivät ole mukana, saattaa moni erityisesti naisia koskeva kysymys jäädä pois keskusteluista. Esimerkiksi seksuaalisen väkivallan käsittely voi jäädä huomiotta.

Tasauspäivää vietetään 22.9. Tasauskahvila klo 11–15 Aseman Pysäkillä, Hannikaisenkatu 27–29. Yhteislauluilta klo 18 Vanhassa pappilassa, Vapaudenkatu 26.

VAPAA PÄÄSY | Valon kaupunki • Jyväskylä | Jyväskylän seurakunta | www.iltalaurankanssa.fi

Sana elämään

Kuinka löydän armollisen Jumalan?

lauantai
23.9.
klo 18
Taulumäen kirkossa

Eero Junkkaala

Kyösti Kytöjoki

Teologian tohtori Eero Junkkaala
Kirkkoherra Arto Viitala

Musiikissa Kyösti Kytöjoki ja András Szábó

Mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun ja esirukoukseen

Lämpimästi tervetuloa!

SUOMEN RAAMATTUOPISTO
Jyväskylän seurakunta

VAUVAN PÄIVÄ

SYYSKUUN VIIMEISENÄ PERJANTAINA
29.9. klo 10–11.30 Kuokkalan kirkossa

Jyväskylän seurakunta

KIRKON KESKUSTELUAPUA

Palveleva puhelin
0400 22 11 80
Arkisin 18–01,
viikonloppuisin 18–03

Palveleva chat

Palveleva netti

Palveleva kirje
PL 210, 00131 Helsinki

kirkonkeskusteluapua.fi

Tapahtumat 22.9.–6.10.

Tikkakosken kirkko 60 vuotta

TIKKAKOSKEN KIRKKO 60 VUOTTA -JUHLAVIIKKO
Perhemessu su 24.9. klo 11, von Gross, Vallipuro, Piilonen, lapsityö. Kahvit.
Kahden maan kansalaisen lauluja Jaakko Löytyn gospelkonsertti su 24.9. klo 18.
Lähetyksen tasauslounas ma 25.9 klo 11. Lounaan hinta on 10 euroa, ja sillä tuetaan Tasauskeräyksen kautta naisten koulutusta ja taloudellista itsenäisyyttä.
Paikkani pallolla -lähetysilta ma 25.9. klo 18. Hiippakuntasihteeri Jukka Jämsén.
Kahvila kirkonmäellä ti 26.9. klo 10–16. Rukiinen leipä sadalle kahvilavieraalle.
Iltahartaus ja iltapala ti 26.9. klo 18.
Lapsityön avoimet ovet ke 27.9. Klo 10 perheiden kirkkohetki, klo 10.30–14 avoimet ovet. Kahvia ja mehua, nuotio.
Lapsiperheiden kirkkosuunnistus ke 27.9. klo 18 kirkon pihapiirissä. Iltapala.
Musiikillinen iltapala, Candela-kuoro 70 vuotta to 28.9. klo 18.
Tikkakoski vuonna 1957 -pienoismallikylän rakentaminen pe 29.9. klo 15–20. Tarjolla pizzaa ja limua. Voit tulla osaksi aikaa tai olla koko ajan rakentamassa. Jos sinulla on tarinoita Tikkakosken historiasta, tule kertomaan niitä nuoremmalle väelle.
Partiolaisten ulkoilmatapahtuma Meidän kirkko 60 vuotta la 30.9. klo 12–15 kirkon piha. Toimintaa kaikenikäisille. Makkaranpaistoa, kahvia/mehua.
Mikkelinpäivän juhlamessu su 1.10. klo 10, Viitala, Vallipuro, von Gross, Piilonen, alueseurakunnan työntekijät, Candela. "Martti Lutherin" terveiset stand up -koomikko Mikko Vaismaan esittämänä. Jyrki Linjaman *Pastoraali*-teoksen ensiesitys. Kahveilla arvotaan Suomi 100 -tilkkupeitto.

Musiikkia kirkoissa

TASAUKSEN LAULUILTA
■ Tule laulamaan lempilauluasi Virsikirjasta tai Viisikielisestä 22.9. klo 18 Vanhaan pappilaan. Samalla autat konfliktialueiden naisia. Jos haluat lahjoittaa arpapalkinnon, tuo se tullessasi.

MUISTOILTA LAPSENSA MENETTÄNEILLE
■ Kun aika on -ilta lapsensa menettäneille ja heidän läheisilleen on Vaajakosken kirkossa 22.9. klo 19. Illassa kuullaan musiikkia ja runoja, päätteeksi on hiljentymistuokio. Mukana ovat pastorit Asta Airaksinen ja Annemari Siistonen. Musiikkia esittää Maria Salmela lauluyhtyeineen.

NAISTEN PANKIN TÄYSKYMPPIKONSERTTI
■ Naisten Pankin juhlakonsertissa 24.9. klo 16 Keltinmäen kirkossa esiintyvät Dixie Harlem Band ja Jonna Ortju. Ohjelma 20 euroa sisältää kahvit.

PUUVILLAPELTOGOSPELISTA BLUES BROTHERS -TUNNELMIIN
■ Deep Blues -messu on Kaupunginkirkossa 24.9. klo 17. Musiikista vastaa Holy Groove Funk Unit Tapani Vaahervaaran johdolla.

ÉDITH PIAFIN LAULUJA PALOKASSA
■ Päivi Mäkinen esittää Édith Piafin lauluja Tapani Purasen säestyksellä kirkossa 26.9. klo 18.30. Ohjelma 20 euroa sisältää ohjelman ja kahvitarjoilun. Tuotto Palokan nuorten hyväksi. Ohjelmia voi ostaa kirkon ovelta tai sähköpostilla palokka@lions.fi tai palokka.wilma@lions.fi.

KIILTÄVÄT SOI KIDEN JUHLAKONSERTISSA
■ Käsikello-orkesteri Kiden kymmentä vuotta juhlitaan 30.9. klo 18 Kuokkalan kirkossa. Sari Eirtola-Loukolan johtamassa konsertissa kuullaan klassista, kevyttä ja hengellistä musiikkia – ja tango.

LÄHTEELLÄ KUORO JUHLISTAA VANHUSTENVIIKKOA
■ Lähteellä-kuoro konsertoi 3.10. klo 13 Kaupunginkirkossa 3.10. klo 13. Kuoroa johtaa Kirsti Liukko ja säestää Saara Mörsky. Vapaa pääsy.

TAULUMÄKI

Sana elämään -ilta la 23.9. klo 18. *Kuinka löydän armollisen Jumalan?* Eero Junkkaala, Arto Viitala, musiikki Kyösti Kytöjoki ja Andras Szábó.
Messu su 24.9. klo 18, Siistonen, Helenius, Vuorenoja.
Muskaripyhäkoulu su 1.10. klo 13. Luterilaisuuden sydänääniä su 1.10. klo 18. *Vaan päästä meidät pahasta. Sillä sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti.* Aamen. Ilkka Kantola, Viitala, Hassinen, Harjun Laulu, joht. Rita Varonen.

HALSSILA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 24.9. klo 10 srk-keskus, Siistonen, Valtasaari.
Aamurukous ke klo 8 srk-keskus.
Mikkelinpäivän messu su 1.10. klo 10 srk-keskus, Kärkkäinen, Vuorenoja, päiväkerholaiset ohjaajineen.
Leipäsunnuntai su 1.10. klo 16 srk-keskus.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakoniapäivystys kirkolla (käynti kirkon alapuolelta) ma ja ke klo 9–10.30. Muulloin sop. muk. 050 549 7024 tai juha.halonen@evl.fi.
Pietarin Kilta miehille ti 3.10. klo 18 srk-keskus.

Aikuisille
Miesten tupailta ke 27.9. klo 18 srk-keskus. Arto Kauppinen: Luther ja reformaatio.
Torstai-tapaaminen to 28.9. klo 13 srk-keskus. Vt. aluekappalainen Päivi Kärkkäinen.
Raamattupiiri to 5.10. klo 17 srk-keskus.

Syysretki Sumiaisiin
Sumiaisissa tutustutaan kirkkoon ja Köyhyydenkylään. Retkipäivä on tiistai 10.10. Hinta 30 euroa sisältää matkan, lounaan ja kahvin. Lähtö klo 9 Kivistön työväentalon pysäkiltä ja klo 9.10 Huhtasuon kirkon pysäkiltä, paluu noin klo 15 Jyväskylässä. Ilmoittautuminen 29.9. mennessä juha.halonen@evl.fi 050 5497 024.

Nuorille
Isoskoulutus ke 27.9. ja 4.10. klo 17.30. Huhtasuon terveyskeskuksen ryhmähuone (käynti pääovesta).
Nuortenilta ke 27.9. ja 4.10. klo 18.30. Huhtasuon terveyskeskuksen ryhmähuone.
Lisätiedot Leila Jokiniemi 050 549 7021 ja Maria Hurme 050 549 7017.

Lapsille ja lapsiperheille
Pikkuleipä su 24.9. klo 16 srk-keskus. Perhepyhäkoulu.
Perhekerho ma klo 9.30–11.30 Telkäntie 2 C.
Päiväkerho 3–5 v ti klo 9–11 ja to klo 13–16 Telkäntie 2C. Kysy vapaita kerhopaikkoja Jaana 050 301 8233 tai Elina 050 407 9126.
Vauvakahvila ti klo 13–15 Telkäntie 2 C.
Puuhakerho ti klo 17–18 Telkäntie 2 C. Leikkejä, pelejä, askartelua, kokkailua. Maksuton
Iltaperhekerho ke 27.9. klo 17.30–19 Telkäntie 2 C. Kaikille pienille ja suurille avoin ilta.

HUHTASUO

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Yhteiskuljetus sunnuntain jumalanpalvelukseen Halssilan kirkkoon lähtee Huhtasuon kirkon bussipysäkiltä klo 9.45, paluu n. 11.30.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakoniapäivystys. Voit olla yhteydessä diakoniatyöntekijään puhelimitse tai tulemalla Mäntykankaan kappelin takana olevaan toimistorakennukseen, Laukaantie 5, ma klo 13–14.30 tai ti klo 10–11.30. elisa.vainio@evl.fi 050 549 7005.

Aikuisille
Aikuisten käsityökerho ti klo 18 Huhtasuon terveyskeskus Kaarisali.
Syysretki Sumiaisiin ti 10.10. Hinta 30 € sis. matkan, lounaan ja kahvin. Sumiaisten kirkko sekä Köyhyydenkylä. Lähtö klo 9.00 Kivistön työväentalon pysäkki ja 9.10 Huhtasuon kirkon pysäkki, paluu klo 15 Jyväskylä. Ilm. 29.9. mennessä juha.halonen@evl.fi 050 5497 024.

Nuorille
Isoskoulutus ke 27.9. ja 4.10. klo 17.30 Huhtasuon terveyskeskuksen ryhmähuone (käynti pääovesta).
Nuortenilta ke 27.9. ja 4.10. klo 18.30 Huhtasuon terv.keskus ryhmähuone Lisätiedot Leila Jokiniemi 050 549 7021 ja Maria Hurme 050 549 7017.

Lapsille ja lapsiperheille
Perhekahvila pe klo 9.30–11 Huhtasuon terv.keskus Kaarisali.
Ekavauvaryhmä ma klo 14–16. terv. keskus Kaarisali. Kysy vapaita paikkoja 050 323 5355.
Iltaperhekerho ma 25.9. klo 17.30 terv.keskus Kaarisali. Yhdessäoloa isoille ja pienille. Omat eväät.
Päiväkerho 3–5 v. ti klo 13–16 ja to klo 9–11 terv.keskus ryhmähuone. Kysy vapaita paikkoja 044 705 6480.
Kierrätysaskartelua kaikenikäisille ma 2.10. klo 17.30 terv.keskus Kaarisali.
Puuhakerho 8–11-v ma klo 17–18 Huhtasuon päiväkeskuksen kerhotila, Nevakatu 2. Leikkejä, askartelua, kokkaamista. Maksuton.

KELJONKANGAS

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Tilkkutäkkimessu su 24.9. klo 16 Neulaskoti, Jurva.
Mukulamessu su 1.10. klo 16 Neulaskoti, Jurva, Tahkola, Sievinen, Yli-Suvanto.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakoniapäivystys ti 26.9. klo 9 Neulaskoti.
Ruokailu ti klo 12–13 Neulaskoti. Tied. Kaija Luoma 050 5497 015.
Olohuone ke klo 13–14.30 Neulaskoti. Tied. elina.fuchs@evl.fi 050 5497 015, kaija.luoma@evl.fi, 050 5497 015.
Diakonian avoin vastaanotto ti 3.10. klo 9–11 Neulaskoti.

Lapsille ja lapsiperheille
Perhekerho pe klo 9.30 Neulaskoti. Leikkiseuraa lapsille ja jutturseuraa aikuisille.
Vauvaryhmä ti klo 9.30 Neulaskoti. Ensimmäisen lapsen saaneille.
Taapero-ryhmä ke klo 9 Neulaskoti. Alle 2-v vanhempineen.
Perhekerhon kirkkohetki pe 29.9. klo 9.30 Neulaskoti.

KELTINMÄKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 24.9. klo 10 kirkko, Ridanpää, Mäkinen, Nieminen. Kahvit. Pyhäkoulu.
Aamurukous ti klo 8 kirkko.
Hiljainen aamurukous to klo 8 kirkko.

Puuhaa ja puuroa
Mikkelin päivän puuhamessu on sunnuntaina 1.10. klo 10 Keltinmäen kirkossa. Sen toimittavat Kristiina Ridanpää, Heli Nieminen, Leena Noronen ja Sirpa Talvitie sekä Lähde!-kuoro ja lapsikuoro. Messun jälkeen uuden sadon rukiista haudutettua puuroa.

Musiikkitilaisuudet
Gospelkonsertti su 24.9. klo 16. Dixie Harlem -yhtye, solisti Jonna Ortju. Ohjelma 20 € (sis. kahvin), ennakkoon margit.pernu@gmail.com tai ovelta.

Apua ja tukea tarvitseville
Yhteisöruokailu ma klo 17–18.30 kirkko. Aikuiset 1 € (lapset 4–12 v 0,5€).
Ruokapankkisetelipäivystys to klo 12 kirkko.

Lähetys- ja avustustyö
Lähetyspiiri ma klo 18 kirkko.

Aikuisille
Keltinmäen Olohuone ke 27.9. klo 13 kirkko. Jumalan huolenpito. Hautamäki.
Seurakuntakuoro to klo 18. Tied. Lintunen 050 521 5414
Saihokadun olohuone ti 3.10. klo 11 Saihokatu 4.
Saihokadun ruokailu ti 3.10. klo 12 Saihokatu 4. Ruoka 4 €.
Keltinmäen Olohuone ke 4.10. klo 13 kirkko. *Päivämatka Vatikaaniin.* Leppäpuisto.

Nuorille
Nuortenilta ke 27.9. klo 18.30 kirkko.
Nuorten avoimet ovet pe 29.9. klo 18 Kortepohjan srk-keskus.
Nuortenilta ke 4.10. klo 18.30 kirkko.

Lapsille ja lapsiperheille
Pyhäkoulu su 24.9. klo 10 kirkko.
Taaperoryhmä ma klo 14.30 kirkko. 1–2v. taaperoille, tied. 050 4088 852.
Perheolkkari ti klo 9–11 Erämiehenkatu 6. Yhdessäoloa, laulua, leikkiä ja kahvittelua.
Perheolkkari ke klo 9–11 kirkko. Yhdessäoloa, leikkiä, laulua, kahvittelua.
Lapsikuoro ke klo 16 kirkko.
Kirkkohetki pienille ja suurille ti 3.10. klo 9.15 Erämiehenkatu 6.

KESKUSTA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Hiljaisuuden hetki pe klo 12–14 Kaupunginkirkko.
Messu su 24.9. klo 10 Kaupunginkirkko. Koli, Watia, Björninen.
Deep Blues -messu su 24.9. klo 17 Kaupunginkirkko. Musiikki Holy Groove Funk Unit.
Viikkomessu to 28.9. klo 13 Kaupunginkirkko.
Valon naulat -avajaistapahtuma pe 29.9. klo 19 Kaupunginkirkko. Valokuvakilpailun voittajan julkistaminen ja näyttelyn avajaiset. Näyttely avoinna kirkon aukioloaikoina ja tilaisuuksien aikana 29.9.–30.11.
Ilta Lauran kanssa -talk show *Lux* ja *Pax* pe 29.9. klo 21 Kaupunginkirkko. Miten jokainen voisi lisätä valoa ja rauhaa pimenevään maailmaan. Laura Siltala, Valon naulat -valokuvakilpailun voittaja, Ville Tikkanen ja Jassin Rezai.
Messu su 1.10. klo 10 Kaupunginkirkko. Wuolio, Pääkkönen, Laasonen.
Viikkomessu to 5.10. klo 13 Kaupunginkirkko.

Musiikkitilaisuudet
Tasauksen lauluilta pe 22.9. klo 18 Vanha pappila. Osallistumalla autat konfliktialueiden naisia saamaan äänensä kuuluviin. Jos haluat lahjoittaa arpapalkinnon, tuo se tullessasi.
Konsertti ti 3.10. klo 13 Kaupunginkirkko. Lähteellä-kuoro, joht. Kirsti Liukko. Säestys: Saara Mörsky, piano. Vanhustenviikko. Vapaa pääsy.

Apua ja tukea tarvitseville
Päivystys ma, ke ja to klo 9–11 Vapaudenkatu 60. Pietiläinen 050 549 7027, Kukkonen 050 340 0665 tai Lintulahti 050 549 7006.

Lähetys- ja avustustyö
Hannapiiri ma 2.10. klo 18 Vanha pappila. Rukoillaan maailman naisten puolesta. Anna-Maija Kuulasmaa ja Riitta Puukari.

Aikuisille
Raamattupiiri ti 5.9.–12.12. klo 10 Vanha pappila.
Seniorikammari ma 25.9. klo 14 Vanha pappila. *Enkeleitä – onko heitä?* Kukkonen

Hyvä ympäristö on Luojan lahja
SenioriFoorumin puhujat ovat ympäristölakimies Elina Linnove ja pastori Kirsi Pohjola. Tilaisuus on tiistaina 26.9. klo 15 Sepänkeskuksessa Kyllikinkatu 1:ssä. Kahvi klo 14.30, vapaa pääsy.

Virtailta / Nightbreak to 28.9. klo 18 Yliopistonkatu 26 B. Ilta nuorille aikuisille / a group for young adults! Lähemmäs Jumalaa opetuksen, iltapalan, musiikin & yhdessäolon merkeissä / Closer to God through teaching, evening snack, music & spending time together. Jukka Jämsén: *Pyhä Henki, minussako?*
Leskien klubi to 5.10. Klo 10 hartaus ja kahvit Vanhassa pappilassa ja klo 11 tutustuminen Suomi 100 -näyttelyyn Taidemuseo Holvissa.

Nuorille
Näytelmäkerho ti klo 18.30–20.30 Yliopistonkatu 26 B. Rennolla fiilissellä harjoitellaan teatteria yhdessä, 7–9-luokkalaisille. Ilm. 9.10 asti jyvaskylanseurakunnannuoret.fi

Lapsille ja lapsiperheille
Perhepyhäkoulu su 24.9. klo 16 Vanha pappila.
Taaperokerho ma klo 9.30–11 Yliopistonkatu 28 B.
Perhekerho ke klo 9.30 Yliopistonkatu 28 B.
Kokkikerho ma klo 16.45–18.15 Yliopistonkatu 26 B. 1–4-luokkalaisille, välipaloja ja leipomuksia, hinta 15 €. Ilm. 9.10. asti jyvaskylanseurakunnannuoret.fi
Kuvataan!-kerho ti klo 16.30–18 Yliopistonkatu 26 B. Kuvallista ilmaisua eri välineillä 3–5-luokkalaisille. Ilm. 9.10. asti jyvaskylanseurakunnannuoret.fi

Nuorille ja aikuisille
Varttuneiden ja eläkeläisten piiri ke klo 13 Puistotori 4.
Kylän kammari to 5.10. klo 14 Vanha pappila.

KORPILAHTI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Reformaation tulokulmia -luentosarja su 24.9. klo 13 srk-talo, Eero Junkkaala. Välipala klo 14.
Iltakirkko su 24.9. klo 16 srk-talo. Saarna Eero Junkkaala, Tuominen, Laiho.
Hartaushetki ke 27.9. klo 10 Korpihovi.
Hartaushetki ke 27.9. klo 13 Iltatähti.
Miestenilta ke 27.9. klo 18 srk-talo. Ohjelmaa, kahvitarjoilu.
Moksin seurakuntapiiri to 28.9. klo 13. Ritva ja Rauno Perälällä.
Messu su 1.10. klo 10 srk-talo. Mikkelinpäivä. Tuominen, Perttilä
Pohjoisten kylien sanajumalanpalvelus su 1.10. klo 14 Tikkalan koulu, Tuominen, Perttilä.
Yhteiskristillinen Raakel-ilta naisille su 1.10. klo 16 Korpikeidas.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakonissan vastaanotolle ajanvarauksella kirsi.lepoaho@evl.fi 050 557 9003.

Lähetys- ja avustustyö

Reppuja Afrikkaan
Korpilahden seurakuntatalolla ommellaan reppuja Afrikkaan. Lähetysompeluseurat on tiistaina 26.9. klo 16–19. Tule mukaan, vaikket ompelisikaan, sillä aputöitä on myös tarjolla.

Aikuisille
Väentupa Korpikeitaalla ti klo 11.
Diakoniatalkoot ma 2.10. klo 13–15.30 srk-talo.
NOJA-ryhmä ti 3.10. klo 18 srk-talo.

Lapsille ja lapsiperheille
Pohjoisten kylien perhekerho ke klo 9–11 Ylä-Muuratjärven kylätalo.
Perhekerho to klo 9.30 srk-talo.
Perheiden kirkkohetki to 14.9. klo 9.30 srk-talo.
Taaperokerho ma 2.10. klo 9 srk-talo.
Iltaperhekerho ke 4.10. klo 18 srk-talo. Ulkoilua.

Nuorille ja aikuisille
Kirkkokuoro to 28.9. klo 17.45 srk-talo. Lisätietoja 050 5579 004.

KORTEPOHJA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 24.9. klo 16 srk-keskus, Ridanpää, Nieminen.
Perjantain puolipäivä pe 29.9. klo 13.30 srk-keskus.
Messu su 1.10. klo 10 srk-keskus, Pitkänen. Mukana Rauhanyhdistys.

Musiikkitilaisuudet
Yhteislauluhetki ti 3.10. klo 14.45 srk-keskus.

Apua ja tukea tarvitseville
Yhteisöruokailu ma klo 17–18.30 Keltinmäen kirkko. Aikuiset 1 €, lapset 4–12 v 0,5 €.
Ruokapankkisetelipäivystys to klo 9 srk-keskus.
Torstaikahvila to klo 12–13.30 srk-keskus.
Sururyhmä itsemurhan tehneiden läheisille alkaa to 12.10. klo 18 Kortepohjan kirkolla (Isännäntie 4) ja kokoontuu 8 kertaa, joista viimeinen kerta 11.1. Ohjaajana ja vertaisena diakoni Suvi Leppäpuisto ja vapaaehtoinen vetäjä. Ilm. 3.10. mennessä suvi.leppapuisto@evl.fi 050 549 7008.

Lähetys- ja avustustyö
Kortepohjan syysmarkkinat la 23.9. klo 10–13 srk-keskus. Kahvia, myyntipöytä ja kirpputori lähetystyön hyväksi.
Lähetyspiiri ti 3.10. klo 10 srk-keskus. Eila Murphy Sansasta.

Aikuisille
Tiistaitapaaminen ti 26.9. klo 13 srk-keskus.
Lähde!-kuoro to klo 18 srk-keskus.
Nuorille
Nuorten avoimet ovet pe 29.9. klo 18 srk-keskus.
Nuortenilta ke 4.10. klo 18.30 Keltinmäen kirkko.

Lapsille ja lapsiperheille
Perheolkkari ke klo 9–11 srk-keskus. Yhdessäoloa, laulua, leikkiä, kahvia.
Kirkkohetki pienille ja suurille ke 27.9. klo 9.15 srk-keskus.

KUOKKALA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 24.9. klo 11 kirkko, Mannström, Korhonen, Väisänen, Nieminen. Pyhäkoulu, kahvit.
Iltamessu ke 27.9. klo 18 kirkko, Mannström, Federley, Nieminen, Grönholm, isoset. Nuoren seurakunnan veisukirjan lauluja.

Brunssia perheille
Perheen brunssi eli aamupala on tarjolla Kuokkalan kirkossa su 1.10. klo 10–11. Aamupala maksaa kaksi euroa aikuiselta ja yhden euron lapselta. Brunssin jälkeen on perhemessu klo 11. Sen toimittavat Riku Bucht, Minna Korhonen, Eija-Liisa Väisänen, Tiina Korhonen, Heini Tarvainen ja Sanna Ketosalo. Musiikissa Agnes Lak Losoncin johtama Kolmekuutoset.

Musiikkitilaisuudet
Kehittyvät laulajat pe 22.9. klo 18–20 kirkko. Kuoro kaikille lauluhaluisille. Tied. Sirpa Lampinen 0504365435.
Kehittyvät laulajat ma 25.9. klo 18–19.30 kirkko.
Kide 10-vuotisjuhlakonsertti la 30.9. klo 18 kirkko.

Apua ja tukea tarvitseville
Ruokapankkisetelipäivystys ilman ajanvarausta tiistaisin klo 9–10, kirkko. Muissa asioissa yhteys diakoniatyöntekijöihin: Kikka Kataikko 050 5497007 kirsti.kataikko@evl.fi tai Päivi Heikkilä 050 5497034 paivi.heikkila@evl.fi.

Aikuisille
Elämässä eteenpäin -ryhmä. Vierailu luontomuseoon Vesilinnassa (Ihantolantie 5) klo 13. Kokoontuminen Vesilinnassa klo 13.
Reformaation lukupiiri la 23.9. klo 14 Polttolinja 37. Juhani Rekola: *Ruusumaanantaista pääsiäisaamuun* (kirjassa Rekola: *Ilo Pimeydessä*). Bucht.
Raamattupiiri ma klo 19 kirkko, alakerta.
Jubilate Deo ti 26.9. klo 16–17.30 kirkko. Aikuisten luovan liikunnan ryhmä esiintyy seurakunnan tilaisuuksissa. Lisätiedot seurakunnan netissä Jubilate Deon sivuilla.
Toivon siivet -orkesteri ti 26.9. klo 18–20 kirkko. Aikuisia musiikinharrastajia kokoava orkesteri harj. Virpi Vuorenmaan johdolla. Katso Toivon Siivet -sivulla seurakunnan netissä.
Cafe Kídé avoin olohuone ke klo 9–11 kirkko.
Kantaattikuoro ke klo 18.30 kirkko.
Torstaitapaaminen eläkeläisille to 28.9. klo 13 kirkko, yläkerta.
Lentoon-gospelkuoro to 28.9. klo 18 Kirkon kokoushuone.
Cafe Kídé avoin olohuone ja hyvinvointikioski työttömille ti 3.10. klo 13–15.30 kirkko. Työttömillä mahdollisuus mm. ilmaiseen neuvontaan ja mittauksiin (verenpaine, kolesteroli, verensokeri).
Kuokkamiehet ti 3.10. klo 18 kirkko.
Lähetyksen olohuone ke 4.10. klo 13 kirkko.
Äitienilta ke 4.10. klo 18–20 kirkko.
Haluaisitko toimia vapaaehtoisena diakoniatyössä tai seurakunnassa? to 5.10. klo 14–15 kirkko. Tule keskustelemaan kahvikupin äärelle. Ilm. tarjoilun vuoksi to 28.9. menn. diakoniatyöntekijöille Päivi Heikkilä (paivi.heikkila@evl.fi) 050 549 7034 tai Kirsti Kataikko (kirsti.kataikko@evl.fi) 050 549 7007.
Sana elää, rukous kantaa -ilta to 5.10. klo 18 kirkko, Pirttiaho, Korhonen, Lentoon-lauluryhmä. Ehtoollinen. Lastenhoito ja rukouspalvelua.

Nuorille
Kouluikäisten kerhot katso www.jyvaskylanseurakunnannuoret.fi /Kouluikäiset Tied. Luomala 050 436 8619.
Nuortenilta ke klo 19–21 Polttolinja 37.

Lapsille ja lapsiperheille
Perhekerho ma klo 9.30–11.15 kirkko.
Taaperotupa ti klo 9.30–11 kirkko.
Vauvaperhepesä ti klo 13–14.30 kirkko.
Iskän kaa -ilta ke 27.9. klo 18–20 kirkko.
Muksun kaa -ilta to 28.9. klo 18–19.30 kirkko.
Brunssi su 1.10. klo 10–11 kirkko. Ennen perhemessua aamupala koko perheelle (2 e/ aikuinen, 1 e/ lapsi).
Lasten kirkkohetki to 5.10. klo 9.30 kirkko. Lapset ja aikuiset tervetuloa.
Syysleiri Koivuniemessä. 16.10 Päiväleiri 1–3-lk klo 10–17. Hinta 10 €.
Syysleiri 3–6-luokkalaisille 16.–18.10. Leiri alkaa ma klo 19 ja päättyy ke klo 15. Hinta 35 €. Ilm. 8.10. mennessä www.jyvaskylanseurakunnannuoret.fi "Kouluikäiset" Tied. Henna Luomala 050 436 8619.
Peter Pan -teatteriretki kaupunginteatteriin (1–6 lk). Lisäksi yhteinen näytelmähetki Keskustan nuorisotilassa. Hinta 25 €, ilm 6.10 mennessä www.jyvaskylanseurakunnannuoret.fi Kouluikäiset Tied. 050 4368 619

LOHIKOSKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 24.9. klo 12 Lahjaharjun kappeli, Pohjola, Valtasaari.
Messu su 1.10. klo 12 Lahjaharjun kappeli. Watia, Valtasaari, kahvit.

Apua ja tukea tarvitseville
Päivystys ma, ke ja to klo 9–11 Vapaudenkatu 60. Pietiläinen 050 549 7027, Kukkonen 050 340 0665 tai Lintulahti 050 549 7006.

Aikuisille
Olohuone ti 3.10. klo 9–11 Lahjaharjun kappeli.

Lapsille ja lapsiperheille
Perhepyhäkoulu su 24.9. klo 16 Vanha pappila.
Pyhäkoulu su 24.9. klo 16–17.30 kerhotila, Katajatie 1 as 5.
Taaperokerho ti klo 9.30–11 kerhotila.
Perhekahvila ke klo 9.30 kerhotila.
Perhekahvila to klo 13–15 kerhotila.

PALOKKA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 24.9. klo 10 kirkko, Pääkkönen, Palola, Asikainen, saarna Mervi Viuhko. *Muuttuva media tavoittaa* -tapahtuma ja sadonkorjuun kiitosjuhla. Lähetyslounas.
Miestenpiiri ti 26.9. klo 18 kirkko, Hautalahti.
Mikkelinpäivän messu su 1.10. klo 10 kirkko, Hautalahti, Ruhanen.

Enkelikirkko koko perheelle
Mikkelinpäivän perhekirkko on sunnuntaina 1.10. klo 15 Palokan kirkossa. Sen toteuttavat Ulla Palola, Tuovi Ruhanen ja lapsityöntekijät. Ohjelmassa muun muassa askartelua.

Raamattu- ja keskustelupiiri ti 3.10. klo 13–14.30 kirkko. *Markuksen evankeliumi.*
Nuorten viikkomessu ke 4.10. klo 17.30 kirkko. Arki-illan ehtoollishetki kaikenikäisille.
Rukouspiiri ke 4.10. klo 18 opintosali. heikki.ilola@icloud.com.

Musiikkitilaisuudet
Kirkkokuoron harjoitus to klo 17.30 kirkko.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakoniapäivystys ke 9–11 ja to 11–13 kirkko, muuna aikana sop. mukaan. Kotikäyntejä sopimuksen mukaan. Romar 040 560 9910, Itkonen/Väisänen 040 7090 142.

Lähetys- ja avustustyö
Lähetyspysäkki ti 26.9. klo 10–12 kirkko. Tied. 040 7090 142, mira-maarit.vaisanen@evl.fi.

Aikuisille
Lähimmäisen Kahvitupa to klo 11 kirkko. Keskustelua, käsitöitä, hartaus- ja ohjelmahetki. Tied. 040 7090 142, paivi.itkonen@evl.fi.

Lapsille ja lapsiperheille
Vauva- ja taaperopysäkit kirkko. Pientä tarjoilua, vapaaeht. maksu. Ei tarvitse ilm. ennakkoon. Tied. Jansa 040 548 3216 ja Eräjärvi 040 500 7820.
Perhepysäkit Palokan kirkolla ja Mannilan Lyhdyssä. Kirkolla aamupala ja Mannilassa pientä tarjoilua. Vapaaeht. maksu. Tied. Eräjärvi 040 500 7820 ja Kuusela 040 535 2276.
Vauvapysäkki ma klo 13 kirkko. Ensimmäisen lapsensa saaneille.
Taaperopysäkki ti klo 9–11.30 kirkko. Noin alle 2-v lapsille perheineen.
Palokan kirkon perhepysäkki ke klo 9 kirkko.
Mannilan perhepysäkki ke 27.9. klo 9 Mannila, Mankolantie 3. Tied. Kuusela 040 535 2276.
Aamupalapysäkki ke klo 9–11 kirkko. Vapaaeht. maksu 1 €.
Kirkkohetki ke 4.10. klo 9.30 kirkko. Erityisesti lapsille suunniteltu 20 min. jumalanpalvelus.

Kouluikäiset
Kysy vapaista kerhopaikoista Minnalta. Lisätiedot www.jyvaskylanseurakunnannuoret.fi/kouluikäiset
Syysleiri 3–7-lk 13.–15.10. Koivuniemi. Ilm. 18.9.–1.10. Hinta 35 €. Tied. Minna Junttila 0407739851 ja Mira Maasola 0504088813 (etunimi.sukunimi@evl.fi).
Kaakaopyhäkoulu 1–4-lk ti klo 12.30–15 kirkko. Läksyjen tekoa, leikkiä, pelailua, hartaushetki, välipalaa. Ei ennakkoilm. mutta kerro ruoka-ainerajoitteista etukäteen.

SÄYNÄTSALO

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 24.9. klo 10 kirkko, Jurva, Tahkola.
Messu su 1.10. klo 10 kirkko, Väätäinen, Tahkola. Kahvit.

Apua ja tukea tarvitseville
Mahikset ma klo 13 srk-koti. Vertaisryhmä uupuneille ja masentuneille. Vertaisohjaaja Leena.

Tapahtumat 22.9.–6.10.

Diakoniapäivystys to 28.9. klo 9–11 srk-koti ja ti 3.10. klo 9–10 (huom. poikkeusaika).

Aikuisille
Olohuone ke 27.9. klo 13 srk-koti. Pirjo Turusen seurassa.
Olohuone ke 4.10. klo 13 srk-koti. Heini Lekander kertoo kuukaudestaan Botswanassa.

Lapsille ja lapsiperheille
Perheolkkari ma klo 9.30–11.30 srk-koti. Mukavaa yhdessäoloa.
Perhekerho to 28.9. klo 9.30 srk-koti. Leikkiseuraa lapsille ja juttuseuraa aikuisille.
Perhekerhon kirkkohetki to 28.9. klo 9.30 kirkko.
Pyhäkoulu to 28.9. klo 17.30 srk-koti.

TIKKAKOSKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Perhemessu su 24.9. klo 11 kirkko, von Gross, Vallipuro, Piilonen, lapsityö. Tikkakosken kirkko 60 vuotta. Juhlakahvit.
Mikkelinpäivän juhlamessu su 1.10. klo 10 kirkko. Martti Luther tuo terveisiä stand up -koomikko Mikko Vaismaan esittämänä. Candela-kuoro. Jyrki Linjaman Pastoraali-urkuteos. Kahvit, arvotaan Suomi 100 -tilkkupeitto.

Musiikkitilaisuudet
Kahden maan kansalaisen lauluja, Jaakko Löytty su 24.9. klo 18 kirkko.
Musiikillinen iltapala, Candela-kuoro 70 vuotta to 28.9. klo 18 kirkko.
Lapsikuoro ke 4.10. klo 17–18 kirkko. Kuoro harj. syksyn aikana 8 kertaa. Tied. ja ilm. sirpa.piilonen@evl.fi 040 5609913.

Apua ja tukea tarvitseville
Ruokajakelu Lahjoitusruuan jako kirkolla paritt. viikkojen to klo 10.30.
MieliMaasta -vertaisryhmä ti 26.9. klo 18 pappila. Joni Hakala 040 9115 796, jontte10koti.luukku.com

Aikuisille
Lähetyksen tasauslounas ma 25.9. klo 11 kirkko.
Paikkani pallolla -lähetysilta ma 25.9. klo 18 kirkko. Hiippakuntasihteeri Jukka Jämsén.
Kahvila kirkonmäellä ti 26.9. klo 10–16. Leipäyllätys sadalle kahvilavieraalle.
Diakonian ja lähetyksen työtupa ti klo 12 srk-sali. Kahvi klo 14.
Miesten keskustelupiiri Pappila ti klo 13. Kahvi työtuvalla klo 14.
Iltahartaus ja iltapala ma 26.9. klo 18 kirkko.
Lukupiiri joka toinen ke klo 13 Pappila.
Vuoden 1957 Tikkakoski -pienoismallikylän rakentaminen pe 29.9. klo 15–20 kirkolla. Pizzaa ja limua. Jos sinulla on tarinoita Tikkakosken historiasta, tule kertomaan niitä nuoremmalle väelle.
Partiolaisten ulkoilmatapahtuma Meidän kirkko 60 vuotta la 30.9. klo 12–15 kirkon piha.
Naisten ilta ma 2.10. klo 18 pappila, Inkeri Tuunanen.

Lapsille ja lapsiperheille
Perhekerho Yhteistä puuhastelua, kahvit, hiljainen hetki.
Perhekerho ti klo 9.30 kirkko.
Perhekerho ti klo 13 kirkko.
Lapsityön avoimet ovet ke 27.9. Klo 10–14. Kahvia ja mehua, pihalla nuotio.
Kirkkosuunnistus ke 27.9. klo 18 kirkon pihapiirissä. Iltapala ja -rukous.
Perhekerho ti 3.10. klo 9.30 Puuppolan kerhotila.
Ekavauvakerho ke 4.10. klo 13 kirkko.

VAAJAKOSKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 24.9. klo 10 kirkko, Rossi, Laiho.
Raamattuopetusilta, ti 26.9. klo 18 kirkko. Galatalaiskirjesarja. *Yksin uskosta, yksin armosta, yksin Kristuksen tähden.* Kari Valkonen, musiikki Saara Mörsky.
Miesten päiväraamattupiiri to 28.9. klo 12 kirkko.
Messu su 1.10. klo 10 kirkko, Laitinen, Perttilä.
Miestenpiiri to 5.10. klo 18.30 kirkko.
Vanhusten viikko messu pe 6.10. klo 12 kirkko, Liimatainen, Kauppinen, Reingoldt, Tiusanen. Kahvit.

Musiikkitilaisuudet
Kun aika on – muistohetki lapsensa menettäneille pe 22.9. klo 19 kirkko. Airaksinen, Siistonen, Salmela ja lauluyhtye.
Ruamjain konsertti johtaa Kirsi Kaunismaa-Suhonen ma 9.10. Klo 18.30 kirkko. Liput 20/10 €. Liput myynnissä ovella ja nettikaupasta holvi.com/shop/ruamjaikuoro
Kuorot.
Ihanaiset-gospelkuoro ma klo 17.30–19, Taulumäen kirkko. Uudet laulajat: tied. maria.salmela@evl.fi tai 050 3800 608.
Majakka-kuoro ma klo 19 Taulumäen kirkko. Uudet laulajat: tied. maria.salmela@evl.
Seniorit-kuoro ke 13.9. klo 12 kirkko.
Lauluryhmä Ester ma klo 18 kirkko. Tied. 041 538 0942 mursuhyva@gmail.com

Apua ja tukea tarvitseville
Päivystykset kirkolla ja Jyskän srk-kodilla, ajanvaraus marja-leena.liimatainen@evl.fi 040 560 9926, ja tero.reingoldt@evl.fi 040 560 9927.
Jyskän porinat – aamupuuro to klo 8.30 Jyskän srk-koti.

Aikuisille
Leppälahden päiväpiiri pe 29.9. klo 12 vanhalla kaupalla.
Lähetyspiiri ti 3.10. klo 13 kirkko. Keskiviikkokerho ke 4.10. klo 13 kirkko.

Nuorille
Hengari ke 27.9. klo 18 kirkko.
Perjantaikahvila pe 29.9. klo 17 kirkko.
Hengari ke 4.10. klo 18 kirkko.

Lapsille ja lapsiperheille
Pyhäkoulu, Mutkatie 14 su klo 14. Tervetuloa Kertun pyhäkouluun.
Ekavauva Pallerot ti klo 13 kirkko.
Kaunisharjun perhekerho ke klo 9 Kaunisharjun kerhotila.

Pehmolelut valloittavat kirkon
Pehmolelukirkko on Vaajakosken kirkossa torstaina 28.9. klo 9.30. Rossi, Salmela. Koko perheen kirkkohetken reippaan musiikin ja eläinhahmojen seurassa toimittavat Eeva-Kaisa Rossi ja Maria Salmela sekä Del Monte -rumpuryhmä ja Jarmo Hovi. Lounas klo 11. Tied. ja ilm. 040 749 017.

Perhetupa ti 3.10. klo 9 kirkko. Aikuisten ja lasten yht einen aamuhetki.
Jyskän perhepysäkki ti 3.10. klo 9.
Kouluikäisten kerhot katso www.jyvaskylanseurakunnannuoret.fi/kouluikaiset. Kerhonohjauksesta kiinnostuneet ottakaa yhteys satu.harjula@evl.fi tai 040 5582542.

Yhteiset

Aseman Pysäkki
Hannikaisenkatu 27–29. Ma, ti ja to klo 11–15. antti.laitinen@evl.fi 050 360 3484.
Tietovisa ma klo 13.30.
Viikkomessu to klo 13 Kaupunginkirkko.
Rukouspiiri to klo 11.30.
Papintunti to klo 14.
Virsi- ja laulutunti ma 25.9. klo 12.
Kaupungin Aikuissosiaalityön neuvontapiste ti 3.10. klo 14–15. Otamme vastaan villalankoja.

Kansainvälinen työ
Kortepohjan syysmarkkinat la 23.9. klo 10–13 Kortepohjan srk-keskus.
Naisten Pankin juhlakonsertti su 24.9. klo 16 Keltinmäen kirkko. Dixie Harlem Band ja Jonna Ortju. Ohjelma 20 €.

KohtaamisPaikka
BrussiKirkko @Kristillinen koulu su 24.9. klo 11, Voionmaank. 18.
KohtaamisPaikan iltamessu @Kaupunginkirkko su 1.10. klo 17, Mika Kilkki.
ALFA @Vanha Pappila ma 2.10. klo 18–20, Vapaudenk. 26. Tied. ja ilm. tiina.kilkki@kohtaamispaikka.net / 044 524 3904.
Bussimatka Kristuspäivään Turkuun la 2.12. Hinta 30 €. Sitovat ilm. tiina.kilkki@kohtaamispaikka.net.

Maahanmuuttajatyö
johanna.kontinen@evl.fi 050 549 7033, oxana.usova@evl.fi, 041 705 2329.
Päivystys ma, ti ja to klo 11–15 Aseman Pysäkki, Hannikaisenk. 27–29.
Kahvila ma, ti ja to klo 11–15 Aseman Pysäkki. Purtavaa, vaatteita ja kodintavaroita.
Kuokkala:
Naisten Suomi-kerho ti klo 10–11.30, Polttolinja 37.
Keskusta:
Naisten Suomi-kerho ke klo 10–11.30, Kauppak. 13.
Keltinmäki:
Paluumuuttajien kerho ti klo 10–12, Keltinmäen kirkko.

Naisten saunailta
Naisten saunailta ti 26.9. klo 17 Vesala. Tied. 050 444 0933 ja 050 410 3034.

Näkövammaiset, huonokuuloiset, omaishoitajat
Tuija Emaus-Etindelle 050 549 7023. Päivystys ma ja ke klo 9–11, ei ke 27.9.
Näkövammaisten ja huonokuuloisten kerho ke 4.10. klo 13 Vanha pappila, Vapaudenk. 26. *Luther ja reformaatio*, rovasti Jorma Vilkko. Kahvit klo 12.40.
Omaishoitajien Oma hetki ke 11.10. klo 12–13.30 Vanha pappila, Vapaudenk. 26, sairaalapastori Heikki Lepoaho.

Sana ja rukous
Raamattuopetus ti 26.9. klo 18 Vaajakosken kirkko. Galatalaiskirje *Yksin uskosta, yksin armosta, yksin Kristuksen tähden*, Kari Valkonen, musiikki Saara Mörsky.
Rukousretriitti Tule Pyhä Henki! 24.–26.11. Vesala. Pyhä Henki vahvistaa rukoilijoita? Henkien erottamisen armolahja. Rohkea rukous. Profetia ja sielunhoito ja johdatus. Kari ja Mari Valkonen, Erik Bäckström ja Arja ja Jarmo Honkasalo. Hinta 80–190 eur (sis. täysihoidon ja ohjelman). Tied. ja ilm. 31.10. mennessä kari.valkonen@kolumbus.fi, 050 384 3702.

Viittomakieliset
paivi.lehtinen@evl.fi, 050 549 7012, Vapaudenk. 60. Vast.otto ti 9–12 ja ke 13–15. Web-kamera-aika ke klo 11–12.
Viittomakielinen messu su 24.9. klo 15 Säynätsalon kirkko.
Viittomakielinen raamattupiiri to 28.9. klo 17.30 Vapaudenk. 60.

Kristilliset järjestöt

Jyväskylän NNKY
Puistotori 4, T Tanja Nieminen, 040 740 4472, jklnnky@elisanet.fi
Uutta: Leidien leffatreffit. Mennään elokuvien päivänäytöksiin ja keskustellaan elokuvan jälkeen kahvilassa. Leffatreffikutsut lähetetään tekstiviestinä. Ilm. toiminnanohjaajalle.
Avoin kohtaamispaikka aamiaisineen (aamupala 5 €) ti 26.9. klo 9–11. *Raamatun naiset*, Eevakaarina Launis.
Lauluryhmä Jännät ti 26.9. klo 18.15.
Avoin kohtaamispaikka ti 3.10. klo 9–11. *Hiekalle rakennettu maailma*, Kaisa Rossi.
Kirjapiiri II ti 3.10. klo 13. Yoko Ogawa: *Professori ja taloudenhoitaja*.
Tarinoita rintamalotista -musiikkiteatteri pe 6.10. klo 13. Liput 10 € sisältää kahvit. Esitys koostuu lottien tarinoista komennusajalta ja sotaajan lauluista. Punainen lanka on rakkaus, jonka avulla jaksettiin hätä ja tuska. Nina Loimusalo ja Tarja Matilainen. Yhteislauluhetki.
II. Eira Paunu Symposium su 8.10. klo 15. Naisten ja seksuaalisuuden kirkkohistoria, Eeva-Kaisa Rossi. Eira Paunu -stipendin jako.
Syksyn muskariryhmiin ehtii! Ryhmät keskiviikkoisin:
Taaperomuskari 1–2-v. 9.45–10.15.
Perhemuskari I (yksi tai useampi alle 5–v. lapsi samasta perheestä) klo 10.15–11.

Jyväskylän Kristilliset Eläkeläiset ry
Tilaisuus ma 25.9. klo 13.30 Kansan Raamattuseuran salissa, Vapaudenkatu 24. *KRS:n toiminnasta* Inkeri Virkkala-Järvinen, *Ajankohtaista keuhkotulehduksista* lääkäri Timo Karakorpi. Lähteellä-kuoro.

Jyväskylän Rauhanyhdistys
www.jklry.net, 044 505 0653
Seurat la 23.9. klo 19, ry.
Lastenseurat su 24.9. klo 16, ry; noin klo 17.30 Seurat, ry.
Seurat ke 27.9. klo 19, ry.
Syysseurat 30.9.–1.10.
La 30.9. klo 15.30 Vanhusten ja liikuntarajoitteisten ehtoollinen, ry; klo 18 Viikkomessu, Taulumäen kirkko; Iltapala, ry; noin klo 20.30 Puheenvuoro, ry.
Su 1.10. klo 10 Seurakunnan messu, Kortepohjan kirkko; klo 12.30 Perhepyhäkoulu ja seurat, ry; ruoka ja kahvi; klo 15 Seurat, ry; Kahvi; klo 17 Päätösseurat, ry.
Seurat ke 4.10. klo 19, ry.
Nuorten perjantai pe 6.10. klo 19, ry.

Kansan Raamattuseura
Vapaudenkatu 24, mika.lahtinen@sana.fi, 040 557 5535.
Viisikielisen toivelauluilta, Vapaudenk. 24, ma 2.10. klo 18, Tuula Hakkarainen.
Torstaiteatteri: *Missä armo?* -näytelmä, Vapaudenk. 24, to 5.10. klo 19, Mika Lahtinen, Liput 14/12 €. Varaukset 040 557 5535 tai www.torstaiteatteri.fi.
SenioriFoorum *Hyvä ympäristö – Luojan lahja* ti 26.9. klo 14.30 Sepänkeskus. Ympäristölakimies Elina Linnove ja pastori Kirsi Pohjola.
Raamattupiiri pe 6.10. klo 11 Vapaudenk. 24.

Keski-Suomen ev.lut. Kansanlähetys
Lähetyskoti, Kauppak. 13, p. (014) 620 801, http://keski-suomi.sekl.fi
Toimisto avoinna ti ja to klo 10–14.
Lähetyskoti:
Aamurukouspiiri ma klo 8–9.
Nuortenilta Breikki ti klo 18–21.
Rukouspiiri maahanmuuttajien puolesta ke klo 13.
Särkyneiden majatalo to klo 13.
Pyhäpäivän kahvihetki su 24.9. klo 16. *Raamatun* sanaa, yhteislauluja ja kahvit.
Naisten Raamattupiiri ti 26.9. klo 13.
Retriittipäivä la 30.9. klo 10.30–18. Teijo Peltola, Anssi Savonen, Juho Hintikka. Ilm. viim. viikkoa ennen: juho.hintikka@sekl.fi tai 044 557 9447.
Naistenpiiri ke 4.10. klo 18.
Muualla Jyväskylässä:
Perhepyhäkoulu Pikkuleipä su 24.9. klo 16 Halssilan kirkko, Kärpänkuja 5.
Leipäsunnuntai su 1.10. klo 16 Halssilan kirkko. *Jeesus kantaa*, Teijo Peltola. Kahvit. Lapsille ohjelmaa.
Vaajakosken miestenpiiri to 5.6. klo 18.30 Vaajakosken kirkko, Kirkkotie 11.

KYLVÄJÄ
Viron-työn piiri 5.10. klo 17 NNKY:n tiloissa, Veikko Pasanen.
Kylväjän lähetysteologi Jukka Norvanto täyttää 60 vuotta. Juhlapäivää vietetään raamattutyön ja Jukan syntymäpäivien merkeissä Tampereen Viinikan kirkossa ja Pakkahuoneella 22.10. Kysy kyytitoiveita 044 534 7114 sekä www.kylvaja.fi.

SLEY
Lutherin kirkko, Kansakoulukatu 5
Messu su kello 12: 24.9. Heimo Kajasviita; 1.10. Juhana Tarvainen.
Evankeliset opiskelijat ke klo 18.30: 27.9. Mitä on uuskarismaattisuus? Tom Säilä; 4.10. Viikkomessu, Sakari Ylönen.
Naisten päivä la 30.9. klo 13–15 Lutherin kirkolla. Japanilainen kattaus, Tiina Latva-Rasku. Ateria 5 € lähetystyön hyväksi.
Hamona-kuoro Lutherin kirkko 2.10. klo 18.30. Uudet laulajat yied. Ilpo Vuorenoja 040 526 0909.

Suomen Raamattuopisto
Sana elämään -ilta la 23.9. klo 18 Taulumäen kirkko. *Kuinka löydän armollisen Jumalan?* TT Eero Junkkaala, Viitala, Kyösti Kytöjoki ja Andras Szábó. Mahdollisuus henkilökoht. keskusteluun ja esirukoukseen.
Elämän puolella -ilta ke 4.10. klo 18.30 Nikolainsali, Asemak. 6. *Levähtäkää vähän*, Marja-Terttu Akonniemi, Astaha-kuoro, joht. Jussi Keltakangas. Kirjapöytä. Ei lastenhoitoa.

Reformaation merkkivuosi

SANA ELÄMÄÄN -ILTA
■ *Kuinka löydän armollisen Jumalan?* Eero Junkkaala, Arto Viitala, musiikki Kyösti Kytöjoki ja Andras Szábó. Ilta on lauantaina 23.9. klo 18 Taulumäen kirkossa. Mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun ja esirukoukseen.

REFORMAATION TULOKULMIA
■ Teologian tohtori Eero Junkkaala etsii näkökulmia reformaatioon Korpilahden seurakuntatalolla sunnuntaina 24.9. klo 13. Junkkaala saarnaa iltakirkossa klo 16.

LUTHERIN PÖYDÄSSÄ -NÄYTELMÄ VANHASSA PAPPILASSA
■ Teatteriesityksessä koetaan musiikillinen illanvietto Martti Lutherin luona 1540-luvulla. Yleisö pääsee istumaan samaan pöytään isäntäväen kanssa. Illassa kuullaan Lutherin pöytäpuheita ja ruokaillaan. Esitystä rytmittää 1500-luvun musiikki, jota esittävät lauluyhtye Lux Auribus ja soitinyhtye. Esitys tiistaina 26.9. klo 19 Vanhassa pappilassa. Lippuvarausket numeroon 040 871 3782. Liput 25/20/15 euroa.

LÖYTÖRETKI GALATALAISKIRJEESEEN
■ Sanan ja rukouksen järjestämissä illoissa perehdytään Galataiskirjeeseen. Tiistain 26.9. teema on Yksin uskosta, yksin armosta, yksin Kristuksen tähden. Kahvit klo 18, luento alkaa klo 18.30. Opetuksesta vastaa Kari Valkonen, musiikista Saara Mörsky.

VALON NAULAT JA ILTA LAURAN KANSSA
■ Valon naulat -avajaistapahtuma pe 29.9. klo 19 Kaupunginkirkko. Reformaation armoteemaan liittyvän valokuvakilpailun voittajan julkistaminen ja näyttelyn avajaiset. Näyttely avoinna kirkon aukioloaikoina ja tilaisuuksien aikana 29.9.–30.11.
■ Ilta Lauran kanssa -talk show *Lux* ja *Pax* pe 29.9. klo 21 Kaupunginkirkko. Miten jokainen voisi lisätä valoa ja rauhaa pimenevään maailmaan? Laura Siltala, Valon naulat -valokuvakilpailun voittaja, Ville Tikkanen ja Jassin Rezai.

LUTERILAISUUDEN SYDÄNÄÄNIÄ
■ Sunnuntaina 1.10. klo 18. Reformaation merkkivuoden messu Isä meidän -rukouksen äärellä. *Vaan päästä meidät pahasta. Sillä sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti. Aamen*, Ilkka Kantola, Viitala, Hassinen, Harjun Laulu, joht. Rita Varonen.

NÄKÖVAMMAISTEN JA HUONOKUULOISTEN KERHO
■ Keskiviikkona 4.10. klo 13 Vanha pappila, Vapaudenkatu 26. Rovasti Jorma Vilkko puhuu Lutherista ja reformaatiosta. Kahvit klo 12.40.

Lisätiedot: www.jyvaskylanseurakunta.fi

Uutisia hyvässä hengessä!
Seuraava lehti 6.10.
▪ Elli ja kirjan lumo
▪ Kaiken takana on Luther
▪ Synnytys on tiukka paikka
Henki & elämä

Henki & elämä
7. vsk. ISSN 1798-1255
Kustantaja Jyväskylän seurakunta
Julkaisija Jyväskylän seurakunta
Taitto: Viestintä-Paprico Oy
Paino Lehtisepät Oy
Painosmäärä 60 000 kpl
Jakelu Posti Oyj
Jakeluhuomautukset
Postin asiakaspalvelu,
puh 0600 94320
www.posti.fi/palaute

Päätoimittaja Marjo Rönnkvist
040 535 1064

Toimitus
Kaarina Heiskanen 050 380 0612
Heikki Impiö 050 303 3180
Tatu Kuukkanen 050 360 3459
Sirpa Koivisto 040 703 0350
Sähköposti
jklsrk.viestinta@evl.fi tai
etunimi.sukunimi@evl.fi
Faksi 014 636 785
Osoite Tellervonkatu 5, PL 103,
40101 JYVÄSKYLÄ
Ilmoitusmyynti:
pirjo.teva@kotimaa.fi
Ilmoitushinnat 1,60 e/pmm

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNNAN YHTEYSTIETOJA

Postiosoite: PL 103 40101 Jyväskylä

Kattavat yhteystiedot verkkosivuilla:
www.jyvaskylanseurakunta.fi
Sähköposti: etunimi.sukunimi@evl.fi
ellei toisin mainita

KIRKKOHERRANVIRASTO
Tellervonkatu 5
Avoinna ma–pe klo 9–15.30
Kirkkoherranvirasto 050 363 2300
Hautauspalvelut 040 162 3982
Neuvonta 014 636 611
Päivystävä pappi 040 535 2328
Kirkkoherra Viitala Arto 0400 540 490

Aseman Pysäkki
Laitinen Antti 050 360 3484,

Diakonia ja yhteiskunnallinen työ
Lekander Heini, työalasihteeri 050 521 5416

Hautaus- ja puistopalvelu
Pekuri Antti, hautaustoimen päällikkö 0500 426 420
Kivi Olavi, ylipuutarhuri 050 365 0960
Saarinen Virpi, toimistosihteeri 040 535 2167

Kiinteistöpalvelu
Lukkarinen Maritta kiinteistöpäällikkö 0400 635 001
Siekkinen Miia, toimistosihteeri vs. 050 382 4424

Lapsi- ja perhetyö
Parkkali Ritva, työalasihteeri 050 549 7013

Leirikeskusten varaukset 040 535 1657
Kirjavainen Pekka, leirikeskusten isäntä 050 521 5407

Lähetys ja kansainvälinen vastuu
Laine Raimo, kappalainen 0400 748 671
Klemettinen Ulla, työalasihteeri 050 3409 889
Johanna Kontinen,
maahanmuuttajatyö vs 050 549 7033

Nuorisotyö
Grönholm Petri, työalasihteeri vs. 050 521 5401
Federley Anne, nuorisomuusikko vs. 050 549 7048
Maasola Jussi, erityisnuorisotyönohjaaja 040 509 8060
Göös Ilkka, erityisnuorisotyönohjaaja 040 527 5382
Järvenpää Hannes, vammaisnuorisotyö 050 549 7029
Bom Pasi, partio/Lehtisaari 050 5497 011

Opiskelijatyö
Nieminen Kimmo, yliopiston
oppilaitospappi 050 594 8167
Tikkanen Johanna, ammattiopiston ja ammattikorkeakoulun oppilaitospappi 050 521 5418
Lintulahti Elina, lukioiden
oppilaitosdiakoni 050 549 7006

Perheasiainneuvottelukeskus (PAK)
Vapaudenkatu 38 B, 2. krs
Aikavaraukset (014) 334 7800
Salo Sirpa, johtaja 040 182 5770

Rippikoulutyö
Tikkanen Ville, seurakuntapastori 040 560 9934

Sairaalapastorit
Lepoaho Heikki, johtava sairaalapastori 040 737 7963

Taulumäen kirkko
Lohikoskentie 2, 0400 308 120
Laine Raimo, kappalainen 0400 748 671
Hassinen Jukka, kanttori 050 523 4136

ALUESEURAKUNNAT:
HUHTASUO
Huhtasuon kirkko 050 549 7040
Aluekappalainen vt. Kärkkäinen Päivi 050 523 4149
Aluesihteeri Koho Ulla/Härköjärvi Esa 050 340 0684
Diakonia
Vainio Elisa 050 549 7005
Lapsityönohjaaja Kettunen Anne 050 340 0638
Halssilan seurakuntakeskus
Kärpänkuja 5, 050 549 7040
Diakonia
Halonen Juha 050 549 7024

KELTINMÄKI
Keltinmäen kirkko, Keltinmäentie 10, 050 549 7037
Aluekappalainen Pitkänen Eivor 050 590 0265
Aluesihteeri Lehto Aira 050 340 9899
Diakonia
Leppäpuisto Suvi 050 549 7008
Häyrinen Leena 050 549 7008
Rantanen Jukka 050 549 7032
Sarlund Elina 050 549 7026
Lapsityönohjaaja Yli-Suvanto Kirsti 050 340 0639
Kortepohjan seurakuntakeskus
Isännäntie 4, 050 549 7038

KESKUSTA
Kaupunginkirkko 050 549 7043
Aluekappalainen Wuolio Seppo 050 521 5415
Aluesihteeri Tuomi Kaisa 040 535 0492
Diakonia
Pietiläinen Lea 050 549 7027
Lintulahti Elina 050 549 7006
Kukkonen Eevi-Riitta 050 340 0665
Lapsityönohjaaja vs. Siitari Tanja 050 340 9895
Lahjaharjun kappeli
Ukonniementie 2, 050 549 7039
Seurakuntapastori Pohjola Kirsi

KORPILAHTI
Korpilahden kirkko ja seurakuntatalo
Kirkonmäentie 1–3, 050 557 9008
Palvelupiste 050 557 9012
Hautausasiat 040 162 3982
Aluekappalainen Koivisto Antti vs. 050 557 9001
Diakonia
Lepoaho Kirsi 050 557 9003
Lapsityönohjaaja Yli-Suvanto Kirsti 050 340 0639
Aluesihteeri Kaunisto Virpi 050 557 9012

KUOKKALA
Kuokkalan kirkko, Syöttäjänkatu 4, 050 549 7045
Aluekappalainen Bucht Riku 050 407 0115
Aluesihteeri Saarikko Satu 050 408 8816
Diakonia
Heikkilä Päivi 050 549 7034
Kataikko Kirsti 050 549 7007
Lapsityönohjaaja Korhonen Tiina 050 340 9887

PALOKKA
Palokan kirkko, Rovastintie 8, 040 560 9911
Aluekappalainen Laine Teija 040 560 9906
Aluesihteeri Laakso Tuija/Tarvaala Sari 050 302 8300
Diakonia
Romar Elina 040 560 9910
Itkonen Päivi 040 709 0142
Lapsityönohjaaja Kivelä Marja-Terttu 040 560 9908

SÄYNÄTSALO
Säynätsalon kirkko, Saarnatie 1, 050 340 9896
Säynätsalon pappila, Pappilantie 6
Aluekappalainen Väätäinen Osmo 0500 545 611
Aluesihteeri Lehto Aira 050 340 9899
Diakonia
Kiviranta Paula 050 598 0951
Lapsityönohjaaja Yli-Suvanto Kirsti 050 340 0639
Neulaskoti
Pihkatie 4, Keljonkangas 050 549 7046
Seurakuntapastori vs. Jurva Esa 050 400 0014
Diakonia
Fuchs Elina 050 549 7015

TIKKAKOSKI
Tikkakosken kirkko, Kirkkokatu 18, 040 560 9917
Aluekappalainen Vallipuro Risto 040 545 8720
Aluesihteeri Laakso Tuija/Tarvaala Sari 050 302 8300
Diakonia
Jaakonaho Marja-Liisa 040 560 9916
Lapsityönohjaaja Simpanen Eija 040 560 9914

VAAJAKOSKI
Vaajakosken kirkko, Kirkkotie 11, 040 560 9928
Aluekappalainen Huttunen Hannu 050 521 5405
hannu.s.huttunen@evl.fi
Aluesihteeri Syrjälä Leena 050 551 0440
Diakonia
Liimatainen Marja-Leena 040 560 9926
Lapsityönohjaaja vs. Palander Tarja 040 574 1706
Jyskän seurakuntakoti
Asmalammentie 4, 040 560 9928
Kappalainen Kauppinen Arto 040 560 9920
Diakonia
Reingoldt Tero 040 560 9927

Anni Juntusen Elsa-tytär nauttii muiden vauvojen näkemisestä.

Vauvat musisoivat Kuokkalan kirkossa

Valtakunnallista Vauvan päivää vietetään tänä syksynä ensimmäistä kertaa. Vauvan päivän vauvamuskari järjestetään syyskuun viimeisenä perjantaina 29.9. klo 10 Kuokkalan kirkossa. Koko perheen tapahtumassa lauletaan, leikitään ja lorutellaan.

Seurakunnan vauvaryhmiä kokoontuu Jyväskylässä Huhtasuolla, Keltinmäessä, keskustassa, Kortepohjassa, Kuokkalassa, Neulaskodilla, Tikkakoskella sekä Vaajakoskella.

Joka päivä on vauvan päivä

Vertaistuki tuo äideille vinkkejä ja virikkeitä. Vauvatkin tuntuvat selvästi nauttivan toistensa seurasta.

TATU KUUKKANEN teksti
NIKO KUHA kuva

Vaajakosken kirkolla kokoontuu viikoittain ensimmäisen lapsen saaneille perheille tarkoitettu vertaistukiryhmä, Pallerot.

– Äidit käyvät vauvan ensimmäisen vuoden ajan saamassa vertaistukea, eli tapaamassa muita samassa tilanteessa olevia, lastenohjaaja **Marja Lähteelä** kertoo.

Ekavauvaryhmä on Lähteelän mukaan matalan kynnyksen paikka. Ryhmässä jaetaan arjen ilot ja surut. Keskustelut käydään luottamuksellisesti.

Katja Yli-Pentti on tullut paikalle viiden ja puolen kuukauden ikäisen **Jasper**-poikansa kanssa. Muiden äitien näkeminen tuo kummasti sisältöä päivään.

– On kiva nähdä muita äitejä ja päästä juttelemaan heidän kanssaan. Tämä pikkumies kun ei vielä paljoa vastaile, Yli-Pentti sanoo nauraen.

Kuuden ja puolen kuukauden ikäisen **Elsan** äiti, **Anni Juntunen** kertoo, että kerho on mukava äitien lisäksi myös vauvoille.

– Vauvat selvästi nauttivat toistensa seurasta, hän sanoo.

Juntunen myös uskoo, että vauvat oppivat toisiltaan ryhmässä uusia taitoja. Äitejä hämmästyttää toisinaan se, kuinka nopeasti lapsi kehittyy ja oppii uusia asioita.

Mikä äitiydessä sitten eniten yllätti vai yllättikö mikään?

– Alussa yllätti, kuinka vaativaa lapsen hoitaminen on, ja kuinka riippuvaisia äidistä vauvat ovat. Siitäkin huolimatta, että sen tiesi tavallaan jo etukäteen, Juntunen pohtii.

> Jotenkin ihmeellisesti oman lapsensa kuitenkin tuntee ja tunnistaa sen tarpeet.

Äitiyden mukanaan tuoma jatkuva huolenpito vauvasta on asia, josta ei tiedä täysin millaista se on, ennen kuin itse kokee.

– Itse ajattelin ennalta, että vauvan kanssa eläminen olisi vaikeampaa. Mitä jos lapsi itkee jatkuvasti tai muuta. Jotenkin ihmeellisesti oman lapsensa kuitenkin tuntee ja tunnistaa sen tarpeet, kuten vaikkapa itkun syyn. Kaikki on sujunut lopulta yllättävän helposti ja luonnollisesti, Yli-Pentti pohtii.

Kerho tarjoaa äideille vinkkejä arjen rutiineihin. Vinkkejä voi saada paitsi muilta äideiltä, myös vierailevilta asiantuntijoilta. Esitysten aiheet vaihtelevat vauvojen uniasioista imetykseen ja vyöhyketerapiaan, ja ensiavusta ruoan monipuolistamiseen.

Tänä syksynä vietetään ensimmäistä kertaa valtakunnallista vauvojen päivää. Kansalliseen kalenteriin lisätty vauvojen päivä on aina syyskuun viimeisenä perjantaina. Päivän avulla halutaan kiinnittää huomiota vauvojen hyvinvointiin ja tuoda esille vauvaperheiden haasteita.

Päivän ideoinut Vauva Suomi -yhdistys listaa nettisivuillaan syitä vauvapäivän järjestämiseen: ”Vauva-ajan avioerojen yleistyminen, yksihuoltajien ja uusperheiden määrän kasvu, syntyvyyden lasku ja palveluihin käytettävien resurssien niukentuminen”.

Vauvakerhon äidit eivät erityisesti uudesta juhlapäivästä innostu, vaikka he pitävätkin ajatusta hyvänä. Keskustelua herää siitä, onko erilaisia teemapäiviä jo liikaa.

– Meillä vauvojen päivä on ainakin joka päivä, ei vain kerran vuodessa, Anni Juntunen linjaa ja rutistaa omaa tytärtään.

Elämästä

Teen parhaani, se riittää

HEIKKI IMPIÖ
teksti ja kuva

Olen **Ronja Kovanen**, 25. Olen asunut Lievestuoreella koko ikäni. Ostimme mieheni kanssa sieltä pari vuotta sitten talon, myös siskoni ja isovanhempani asuvat Liepeellä. Vuosi sitten menimme naimisiin. Päivämäärä on helppo muistaa, koska se on sama kuin kihlajaispäivämme ja päivä, jolloin tapasimme toisemme.

Minulla on kaksi ammattia. Alun perin valmistuin media-assistentiksi nelisen vuotta sitten. Koska töitä alalla ei ollut tarjolla, päätin saman tien opiskella toista kiinnostavaa alaa. Valmistuin kokiksi jouluna 2014.

Tykkään touhuta koko ajan ja tehdä töitä käsilläni. Vaikka graafinen ala on ainakin toistaiseksi jäänyt taka-alalle, harrastan edelleen piirtämistä ja valokuvaamista. Samaa käsillä tekemisen iloa ja luovuutta voi toteuttaa myös kokin töissä.

Valmistuttuani pääsin puoleksi vuodeksi töihin oppilaitokseni keittiöön. Sen jälkeen olen työskennellyt useammassa lounasravintolassa. Tein työtä pätkissä saman firman lounasravintoloissa aluksi henkilöstöfirman kautta, mutta myöhemmin minut vakinaistettiin. Ajoittain kokin työtä on leimannut kova kiire. Olen miettinyt, onko ala liian rankka, pitäisikö minun harkita paluuta ensimmäiseen ammattiini?

Viime keväänä minun oli pakko pysähtyä miettimään, onko tämä sittenkään se mitä haluan. Huomasin arvostavani sellaisia asioita, joita en ollut joko aiemmin huomannut tai sitten olin pitänyt niitä itsestään selvinä. Opin, että tämä on minun ainoa elämäni ja liian lyhyt käytettäväksi sellaiseen, joka ei tunnu hyvältä ja oikealta. Olen opetellut olemaan itseäni kohtaan armollisempi.

Nuorena ja vasta vähän aikaa alalla työskennelleenä pyrin tekemään parhaani. Sen täytyy riittää. Virheitä sattuu jokaiselle, mutta ehkä ensi kerralla en enää tee samaa virhettä. Kesäloman jälkeen palasin saman firman eri yksikköön, jossa saan työskennellä huipputyökaverin kanssa. Meillä yhteistyö toimii hienosti, ei tarvitse välttämättä sanoa mitään, kun jo tietää mitä pitää tehdä seuraavaksi. Nyt tuntuu, että tämä on ihan minun juttuni.

Ronja Kovanen ei löytänyt töitä graafiselta alalta, sen sijaan kokkina hommia on riittänyt. Mielessä on käynyt myös oma yritys, vaikkapa pieni kahvila, jossa kädenjälki näkyisi leivonnaisten lisäksi myös mainosten grafiikassa.